

ELINVOIMAA KALAKUKOSTA

Maaseudun kehittämisstrategia 2014–2020

Sisällysluettelo

1	Kalakukko-alueen kuvaus	3
1.1	Toiminta-alue ja asukasluku.....	3
1.2	Väestön kehitysnäkymät	3
1.3	Aluerakenteen piirteitä	3
1.4	Elinkeinoelämä ja työpaikat.....	4
2	Maaseudun kehittäminen	4
2.1	SWOT – analyysi kehittämisen tukena.....	4
2.2	Kalakukon rooli ja tehtävät maaseudun kehittämisessä	9
3	Strategian kuvaus, tavoitteet ja mittarit	10
3.1	Visio 2020	10
3.2	Strategiset painopisteet	10
3.3	Strategian määrälliset tavoitteet	11
3.4	Kehittämisen periaatteet	12
4	Kehittämisstrategian laadintaprosessin kuvaus	17
5	Toimintasuunnitelma – tavoitteista toimenpiteiksi	17
6	Strategian hallinnon ja seurannan järjestäminen	18
7	Strategian rahoitussuunnitelma	19

LIITTEET

Liite 1	Toiminta-aluekartta 2014–2020 ja väestömäärä
Liite 2	Tiedotussuunnitelma
Liite 3	Hankevalintakriteerit
Liite 4	Sidosryhmäkartta ja -analyysi
Liite 5	Oppimissuunnitelma
Liite 6	Yhdistyksen säännöt
Liite 7	Hallituksen kokoonpano
Liite 8	Toimintaryhmien ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen yhteensovitus
Liite 9	Kuntien sitoumukset
Liite 10	Aluerajaussopimusluonnos
Liite 11	Strategiaprosessiin osallistuneet tahot

Kannen kuva Päivi Hagman, Kehittämisyhdistys Kalakukko ry

1 Kalakukko-alueen kuvaus

1.1 Toiminta-alue ja asukasluku

Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n toiminta-alue (jälj. kalakukko-alue) on *Kuopion maaseutualue, Siilinjärvi, Maaninka, Juankoski, Kaavi, Tuusniemi ja Rautavaara*. Nämä kunnat ovat päätöksillään sitoutuneet rahoittamaan Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n maaseudun kehittämisstrategian 2014 - 2020 toteuttamista (liite 9).

Vuoden 2013 alussa Kalakukko-alueen asukasluku oli 58 376 henkilöä. Uudelle ohjelmakaudelle siirryttäessä kalakukko-alueen asukasluku lisääntyy 25 075 henkilöllä verrattuna vuoden 2007 asukaslukuun (Liite 1. Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n toiminta-alue 2014–2020 ja taulukko 1. Toiminta-alueen väestömäärä ja muutokset vuonna 2007 ja 2013).

Kalakukko ry:n toiminta-alue on kuluvan ohjelmakauden kokemuksen perusteella osoittautunut varsin toimivaksi ja aktiiviseksi kokonaisuudeksi. Alueen asukaspohja on riittävä ja ideoita ja uusia hanke-esityksiä tulee tasaisesti, joten rahoitukselle on koko ajan hieman enemmän kysyntää kuin tarjontaa. Tulevalle ohjelmakaudelle siirryttäessä Kuopion maaseutualue laajenee ja sen toiminta-alueen asukasluku kaksinkertaistuu kun siihen ovat liittyneet Karttula (ent. Mansikka ry:n alue), Maaninka (ent. Ylä-Savon Veturi ry:n alue) ja Nilsia. Lisäksi Siilinjärvi on jatkossa kokonaisuudessaan Kalakukko-alueella ja sen toiminta-alueen asukasluku yli kolminkertaistuu kuluvaan ohjelma-kauteen verrattuna.

1.2 Väestön kehitysnäkymät

Kalakukko-alueeseen kuuluu Kuopion seutukunta (Kuopio, Maaninka ja Siilinjärvi), jossa asukastiheys on 41 as/maa-km² ja Koillis-Savon seutukunta (Juankoski, Kaavi, Tuusniemi ja Rautavaara, jossa asukastiheys on 4,6 as/maa-km²). Vuonna 2011 Koillis-Savon seutukunnan taajama-aste oli 47,9 ja Kuopion seutukunnan 87,0 kun koko maassa se oli 84,4.

2007–2013 ohjelmakauden aikana Kuopion seutukunta on ollut väestövoittoaluetta ja Koillis-Savon seutukunta puolestaan väestötappioaluetta. Tilastokeskuksen väestöennusteen (2012) mukaan Kuopion seutukunnassa väestöllisyys on edelleen positiivinen ja puolestaan Koillis-Savon seutukunnassa negatiivinen vuoteen 2020. Koillis-Savon seutukunnassa ikäryhmä 55–64-vuotiaat on suurin kun taas Kuopion seutukunnassa eri ikäryhmät ovat tasaisemmin edustettuina.

Vuoteen 2030 mennessä väestöllinen huoltosuhde Pohjois-Savossa on heikentynyt merkittävästi. Maakunnan kunnista vain Kuopio on 69,9 huoltosuhteellaan alle koko maan arvioidun tason, mikä on 73,0.

1.3 Aluerakenteen piirteitä

Toiminta-alueen kokonaispinta-ala on 7 558,7 km², josta vesistöjen osuus on 20 %:a. Alueen saavutettavuus on erittäin hyvä Siilinjärven rautatieaseman ja Kuopion lentoaseman, Järviterminaalien sekä Kuopion rautatieaseman johdosta.

Valtakunnallisia pääväyliä valtatie 5 ja valtatie 9 kehitetään kansainvälisinä liikennekäytävinä. Joukkoliikenteen ydinvyöhykkeellä edistetään maakuntakaavan mukaisesti joukkoliikenteen kehittymistä kilpailukykyiseksi vaihtoehdoksi henkilöautolle (Loikka-2030 Kuopion toiminnallisen kaupunkiseudun rakennemalli).

Kuntauudistus ja kuntarakennelaki tulevat muuttamaan kuntarakennetta merkittävästi, kun useat maaseutukunnat liittyvät Kuopioon. Kalakukko-alueen kyläverkko (rekisteröityneet kyläyhdistykset, nuorisoseurat ym.) muodostuu yhteensä 139 rekisteröityneistä yhdistyksistä (Kalakukko ry:n osoiterekisteri 2013) kun koko Pohjois-Savon alueella on 288 kylätoimikuntaa ja – yhdistystä (www.pohjois-savonkylat.fi). Lisäksi alueella on syntynyt useita kylien kattojärjestöjä mm. Karttulan kylät ry, Nilsin pitäjät ry, Maaningan kylät ry ja Siilinjärven kyläparlamentti.

Kalakukko-alueella toimii Itä-Suomen yliopisto, Savonia-ammattikorkeakoulu ja Humanistinen ammattikorkeakoulu ja sekä seitsemän toisen asteen oppilaitosta sekä Kuopio Innovation Oy – liiketoiminnan kehittäjä, jotka tarjoavat korkeatasoista koulutusta, yrityshautomotoimintaa ja toteuttavat monipuolista tutkimusta.

1.4 Elinkeinoelämä ja työpaikat

Pohjois-Savon maaseutu on mikroyritysvaltaista aluetta, jopa 86 %:a alueen kaikki toimialat käsittävää yrityskannasta on kokoluokassa alle neljä henkilöä työllistäviä yrityksiä. Vuonna 2010 Kalakukko-alueella toimi 7 595 yritystä, mikä on noin puolet Pohjois-Savon toimintaryhmien alueella yrityksistä yhteensä. Kalakukko-alueen yrityksistä puolet toimii yksityisellä palvelualalla (suurimmat toimialat tukku- ja vähittäiskauppa, kuljetus- ja varastointi, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, kiinteistöala, majoitus- ja ravitsemistoiminta) ja noin 20 %:a jalostustoiminnassa sekä loput 30 %:a jakaantuen puoliksi alkutuotantoon ja julkisiin palveluihin.

Pohjois-Savo on Suomen maidontuotannon vankinta sydäntä. Vuodesta 2000 vuoteen 2010 alueen viljelyksessä olevan pellon määrä on kasvanut viljelyshehtaareilla mitattuna, vaikka maatilojen määrä on puolittunut 2 600:sta 1 300:aan.

Pohjois-Savon työpaikoista ylivoimainen enemmistö sijaitsee Kuopion seutukunnassa. Vuonna 2010 alueen työpaikoista 54,1 prosenttia oli Kuopion seutukunnassa kun seuraavaksi eniten niitä oli Ylä-Savossa, 22 prosenttia. Vaikka työpaikkojen lukumäärä tuleekin Toimiala Onlinen ennusteen mukaan laskemaan kaikissa seutukunnissa vuodesta 2010 vuoteen 2030, tulee Kuopion seutukunnan asema korostumaan entisestään. Määrällisesti mitattuna suurinta työpaikkojen menetys tulee olemaan Koillis-Savon seutukunnassa. Kun vuonna 2010 Koillis-Savossa oli määrällisesti 6329 työpaikkaa, on vastaava luku vuonna 2030 enää 5019, laskua 20,7 prosenttia.

2 Maaseudun kehittäminen

2.1 SWOT – analyysi kehittämisen tukena

Analyysin taustalla on Kalakukko ry:n hallituksen asettaman työryhmän ja henkilöstön kuluva kauden yritys- ja yleishyödyllisten hankkeiden toteutumisen ja tulosten arviointia ja maaseudun yleisen tilanteen hahmottamista mm. kirjallisuuden ja lehtiartikkelien avulla. Lisäksi taustatietoina on käytetty Pohjois-Savon alueellisen maaseutustrategian valmistelutyön mm. maaseudun alueellisen tulevaisuustyöajan aineistoja ja keskeisiä tuloksia sekä sosioekonomista analyysiä. Lisäksi analyysin taustalla on hyödynnetty Pohjois-Savon toimintaryhmien 2007–2012 asiakastytytyväsyysselvityksen tuloksia ja ELY-keskuksen yritys- ja hanketukien vaikuttavuustutkimusta.

Taulukko 2. Kalakukko-alueen vahvuudet, mahdollisuudet sekä heikkoudet, ja uhat maaseudun kehittämisen näkökulmasta

VAHVUUDET - hyödynnetään Luonto ja vesistö Koulutus- ja osaamiskeskukset Kasvukeskukset Vetovoimaiset asuinkunnat ja kylät Osaava ja erikoistunut alkutuotanto Yritteliäisyys ja sitkeys Kansainvälinen toiminta yrityksissä ja yhteisöissä	HEIKKOUEDET - ratkotaan Maaseutuelinkeinojen heikko vetovoima ja kannattavuus Tappiollinen muuttoliike Heikko yhteistyökulttuuri Heikot tietoliikenneyhteydet
MAHDOLLISUUDET – otetaan käyttöön Palveluyrittäjyys ja uudet yrittämisen mahdollisuudet Teknologian kehitys Kuntarakenneuudistus Kansalaistoiminta ja lähidemokratia Lähi- ja luomuruoka Hyödyntämättömät luonnonvarat (mm. vesi, kala ja luonnonmarjat) Bio- ja uusiutuva energia Paluu- ja maahanmuuttajat	UHKAT - torjutaan Väestön ikääntyminen ja väestökato Väestön heikko terveydentila Nuorten poismuutto Työvoimapula Kuntarakenneuudistus Palvelujen heikkeneminen Turvattomuuden lisääntyminen Kehittämisen painopiste kasvukeskuksiin, globaalisiaatio Hankebyrokratian suuri määrä

Vahvuudet

Kalakukko-alueen pinta-alaltaan suurimmat järvet ovat Kallavesi, Suvasvesi ja Juurusvesi-Akonvesi. Pohjois-Savon maakuntajärvi Juojärvi ja siihen liittyvät Rikkavesi ja Kaavinjärvi, Vaikkajoki sekä Tahko-Kuopio vesireitti vetovoimaisineen lähialueineen tarjoavat hyvät edellytykset monipuoliselle yritystoiminnalle, matkailulle ja vapaa-ajan aktiviteeteille. Tulevaisuudessa tulee keskittyä nykyistä vahvemmin vesistö- ja luontomatkailun reittien sisällön ja palveluiden kehittämiseen. Luonto ja vesistö ovat myös yksi tärkeä tekijä valittaessa maaseutua ympärivuotiseksi tai vapaa-ajan asuinpaikaksi.

Kalakukko-alueelta löytyy monipuolista osaamista. Itä-Suomen yliopisto, Savonia-ammattikorkeakoulu ja Savon ammatti- ja aikuisopisto tarjoavat korkeatasoista koulutusta sekä tekevät monipuolista tutkimusta yhteistyössä eri tutkimuskeskusten (mm. MTT) kanssa. Osaamiskeskusten tarjoamia mahdollisuuksia tulee entistä paremmin hyödyntää myös maaseudun kehittämisessä. Etenkin Kuopion seudun vahva hyvinvointiosaaminen tarjoaa maaseutualueille uusia mahdollisuuksia.

Kalakukko-alueella sijaitsee kolme valtakunnallisesti merkittävää kasvukeskusta Kuopio, Siilinjärvi ja Tahkon matkailualue. Kuopiossa on Nilsiän ja Karttulan sekä Maaningan kuntaliitosten jälkeen yli 100 000 asukasta. Kasvuhakuisella ja asuinkuntana suosituilla Siilinjärvellä on yli 21 400 asukasta. Näiden väestöpohja mahdollistaa monen maaseutualueella toimivan yrityksen tuotteiden ja palveluiden käytön. Hyvät liikenneyhteydet mahdollistavat maaseutukunnista asiointin ja työssäkäynnin kasvukeskuksissa. Kuopio on palvelutarjonnan mm. kasvavien kauppapalveluiden, vetovoiman määrällä ja monipuolisuudella mitattuna Mikkelin ja Savonlinnan ohella merkittäviä matkailukuntia, sillä ne yltyvät ylimmälle tasolle kaikissa vetovoimatekijöissä. Kuopion lentoaseman viereisestä

Järviterминаalista on välitön laivayhteys palvelusatamiseen esimerkiksi Tahkolle ja Kuopion keskusta, mikä on matkailun yksi erilaistamis- ja kasvutekijä. Matkailun laajeneminen ja erityisesti venäläisten matkailijoiden korkea arvostus matkailun vahvuustekijänä tarjoaa uusia työpaikkoja ja yrittämismahdollisuuksia tulevaisuudessa.

Kalakukko-alueella on vielä vetovoimaisia asuinkuntia ja kyliä. Maaseutualueet kiinnostavat edelleen ihmisiä asuinpaikkana, kaupunkien lähellä jopa aikaisempaa enemmän. Maaseutuasumisen kilpailutekijöitä on suuri tonttikoko, asumisen välyys, harraste-eläinten pitomahdollisuus, harrastusmahdollisuudet, pieni yhteisöllinen koulu ja palvelut sekä etätyömahdollisuudet.

Kirkonkylien rakentamismahdollisuuksia on lisättävä siten, että rantarakentamista helpotetaan ja lisätään kaavoitusta maaseutuasumisen kilpailutekijät huomioiden. Monissa kunnissa infrastruktuuri ja palvelut ovat säilyneet kohtuullisina. Välimatkojen merkitys on osin pienentynyt, laajakaista on rakenteilla ja pendelöinti on kasvamassa. Infrastruktuurin tasoista mm. tietoliikenne- ja liikenneinfraa tulee edelleen vahvasti kehittää sekä koulu-, kauppa ja postipalvelut säilyttää nykytasolla. Ensisijaisena tavoitteena on asumisen, yritystoiminnan ja teollisuuden toiminnan tukeminen. Lisäksi infrastruktuurin kehittämisessä huomioidaan paikallisen väestön tarpeet ja palveluiden saatavuus.

Kalakukko-alueella on osaava ja erikoistunut alkutuotanto, joka on maaseudun elinvoimaisuuden kivijalka. Maa- ja metsätaloudella on suuri merkitys sekä työllisyyden, alueen infran säilymisen, maiseman että maaseutumatkailun kannalta.

Alhaalta ylös – periaate alueen kehittämistyössä on toteutunut Kalakukon toiminnassa alusta alkaen hyvin, ja kalakukko-alueen ihmiset ovatkin olleet ryhteliäitä ja sitkeitä hyödyntämään rahoitusta ja annettuja resursseja mahdollisemman tehokkaasti. Paikallinen kehittäminen on aina lähtenyt liikkeelle toimijoiden tarpeista ja ideoista, ja näin ollen myös rahoituksen kysyntä on ollut jatkuvasti tarjontaa suurempaa. Maaseudulla on jatkuvista muutospaineista ja toimeentulon vaikeuksista huolimatta ihmisillä halua pysyä kotiseudullaan.

Kalakukko-alueella on vahvaa kansainvälistä toimintaa yrityksissä ja yhteisöissä, ja se on yksi tärkeimmistä lisäarvoa alueelle muodostavasta Leaderin erityispiirteistä. Kansainvälisten hankkeiden rahoitus on huomioitu ja hyödynnetty Kalakukko ry:n toiminnassa tehokkaasti koko ohjelmakauden ajan. Vahva kansainvälisten kumppanuuksien verkosto on muodostunut Kalakukon toimintaryhmälle ja osalle maaseudun toimijoita. Jo olemassa olevien hankkeiden kautta on huomattu alueemme iso vetovoimaisuuden arvo, jota pitää hyödyntää tulevaisuudessakin.

Suurinta ja maaseudun kannalta merkityksellisintä kansainvälisyyttä alueellamme on Kuopion ja Tahkon matkailutoiminnassa. Matkailun ja muun yritystoiminnan kansainvälistymisen avulla voidaan monipuolisesti kehittää elinkeinoelämää sekä kulttuuri- ja kansalaistoimintaa. Kansainväliset markkinat etenkin lähialueilla tuovat Kalakukko-alueen tuotteille ja palveluille uusia käyttäjiä. Ulkomaiset yritykset ja sijoittajat myös investoivat Kalakukko-alueelle. Vastaavasti myös alueemme kunnat, seurakunnat ja yhdistykset ovat kansainvälistyneet ja monimuotoistuneet Leader hankkeiden avulla esim. Nilsiä, Juankoski ja Järvi-Kuopion seurakunta. Kansainvälisen toiminnan avulla saadaan välitettyä tietoa omista hyvistä toimintamalleista ja omaksuttua hyviä malleja muista maisista, tietotaito ja uudet innovaatiot leviävät entistä nopeammin.

Kansainvälistyminen on otettu merkittäväksi tueksi paikallisten kylien elinvoimaisuuden, vetovoiman, palveluiden ja kylämatkailun kehittämisessä. Tästä on esimerkkinä ”Rajattomat Kylät – Villages without fences” – kansainvälinen kylätyöpajojen hanke (2011–2013). Mukana kehittämisessä oli neljä kylää Kalakukon alueelta, neljä kylää Pirkan Helmestä sekä toistakymmentä kylää Tshekin tasavallasta.

Tulevan ohjelmakauden aikana tavoitellaan vähintään samaa toimijoista itsestään lähtevää kansainvälistä aktiivisuutta kuin tähän asti on saavutettu. Esimerkiksi kannustetaan kyllä ja maaseutuyrityksiä luomaan kansainvälisiä yhteistyöverkostoja Leader-ryhmien kautta. Vuonna 2013 Kalakukko ry on yhteistyökumppaninsa Aktiivisen Pohjois-Satakunnan kanssa tehnyt aloitteen EU-komission alaisen Enterprise Europe Network- EEN-verkoston laajemmasta hyödyntämisestä myös maaseutuyrittäjille.

Heikkoudet

Maaseutuelinkeinojen heikko vetovoima ja kannattavuus. Valtakunnan tasolla alkutuotanto ja mm. lihantuotanto on erittäin heikosti kannattavaa (Juha Marttila, MTK 1.8.2012 Maaseudun Tulevaisuus). Vaikeuksia ovat lisänneet energian jatkuva hinnannousu ja leikkaukset yhteiskunnan eri tukimuodoissa. Kuitenkin nuorten keskuudessa maaseutuun liittyvä ammattikoulutus on suosittua ja erityisesti luontoon, ympäristöön ja eläimiin liittyvät arvot ovat pinnalla.

Viime vuosina Kalakukko-alueen kaikissa kunnissa on tapahtunut tappiollista muuttoliikettä. Kuitenkin Kuopio ja pienemmässä määrin Siilinjärvi, Maaninka ja Nilsia ovat säilyneet muuttovoittoisina useanakin vuonna. Erityisesti nuoret muuttavat maaseudulta suuriin opiskelukaupunkeihin.

Kalakukko-alueelta puuttuu edelleenkin monilla osa-alueilla yhteistyökulttuuri, joka on nykyisin selviytymisen edellytys niin yritys- kuin yhteisötoiminnassa. Maaseudun suuret kysymykset ja pitkän ajan tavoitteet on koko maakunnan yhteinen asia, johon tulee eri toimijoiden yhteistyöllä sitoutua. Tulevaisuudessa esimerkiksi eri ohjelmien ja rahastojen hallinnollinen organisointi ei saisi olla rajoitteena koko alueen paikallislähtöiselle kehitymiselle. Tietoliikenneyhteydet ovat heikot vielä tässä vaiheessa ja erityisesti harvaan asutuilla alueilla.

Mahdollisuudet

Palveluyrittäjyys on tulevaisuuden ala. Väestön ikääntyminen, maatilojen tilakoon kasvaminen, kuntarakenteen muutos ja ihmisten vapaa-ajan ja maksukyvyn lisääntyminen luovat tarvetta monenlaisille palveluille ja luovat mahdollisuuksia yrittäjyydelle. Etenkin maaseutualueilla tarvitaan tulevaisuudessa hyvin monenlaisia koti-, hoiva-, urakointi-, lomitus- ja suunnittelupalveluita.

Palveluiden kehittämisessä pitkän tähtäimen tavoitteena on turvata tasa-arvoiset palvelut asukkaille asuinpaikasta riippumatta hyödyntäen yhteistyötä, kokonaisvaltaista suunnittelua ja uutta teknologiaa. Palvelusetelin yleistymisen on paikallisesti hyvä asia ja mahdollisuuksien lisääjä pienille yrittäjille, he eivät pysty vastaamaan määriltään suuriin kilpailutuksiin. Tällä hetkellä tilapäinen kotihoito, omaishoito- ja asumispalvelut sekä hammashoito ovat palvelusetelin piirissä Tuusniemellä, Kuopiossa sekä Siilinjärvellä seudullisena kokeiluna. Palvelujen toteuttajina ovat julkinen sektori, elinkeinoelämä ja kansalaisjärjestöt.

Uuden teknologian hyödyntäminen tarjoaa tulevaisuudessa paljon mahdollisuuksia. Huippunopean kiinteän yhteyden eli valokuituverkon rakentaminen tuo informaatioteknologian kotitalouksien, maatilojen ja yrittäjien ulottuville etätyö- ym. mahdollisuuksineen. Pohjois-Savossa Kaista Savoön – hankkeen myötä ollaan Kainuun kanssa valokuituverkon rakentamisen kärkimaakuntia valtakunnallisesti. Tietotekniikan täysimääräinen hyödyntäminen ja verkottuminen ovat tarpeellisia taitoja.

Kuntarakenneuudistus on käynnissä. Tavoitteena sen avulla on turvata lakisääteiset palvelut pitkälläkin tähtäimellä kohtuullisen tasoisina kaikilla alueilla.

Uudistus saattaa avata mahdollisuuksia uudentyyppiselle pienyrittäjyydelle sekä naisyrittäjille erityisesti sosiaali- ja palveluliiketoiminnan alalla. Uudistuksen ja muutoksen myötä kylien asukkaat ja yrittäjät ovat jo aktivoituneet yhdistämään voimiansa ja miettineet palvelu- ja vapaa-ajan tarpeita esimerkkinä Karttulan ja Maaningan alueen kylät. Tämä puolestaan mahdollistaa päätöksenteon lähempänä kyliä ja ihmisiä ja aktivoi lähidemokratian toteutumista alueella. Syksyllä 2012 Maaningan alueen kaikki kylät perustivat yhteisen Maaningan kylät ry:n, lisäksi Tuusniemen kylät ry perustettiin lokakuussa 2013. Näin kylien merkitys ja mahdollisuudet ruohonjuuritason toteuttajatahoina sekä vastuullisina toimijoina vahvistuu.

Jo käynnissä olevaa maaseudun palvelujen heikkenemistä voidaan hidastaa kansalaistoiminnan ja lähidemokratian keinoin. Kesällä 2012 Pohjois-Savon kylille kohdennetun kyselyn mukaan keskeisimmät kylien kehittämistarpeet ovat yhteisöllisyyden, tapahtumien toteuttaminen ja turvallisuuden vahvistaminen sekä nuorten toiminnan tukeminen (Korhonen S. 2012 tuloksia kyläkyselystä).

Lähi- ja luomuruoka ja paikalliset brändit sekä erilaiset kuluttajälähtöiset markkinointikanavat ovat yksi tulevaisuuden haaste maaseudun ja ruoan tuotannon kehittämisen kentässä. Elintarvikeketjun kehittäminen kokonaisuutena, tuotannosta kuluttajaan ja kuluttajakäyttäytymiseen on yksi mahdollisuus vahvistamaan maatalouden heikkoa kannattavuutta. Maatalouden rinnalla voidaan nostaa esille myös hyödyntämättömät luonnonvarat (mm. vesi, kala ja luonnonmarjat) ja niiden ympärille muodostuvat mahdollisuudet.

Bio- ja uusiutuvan energian käytön tuntuva lisääminen on yksi suurimmista tulevaisuuden mahdollisuuksista. Paitsi että bioenergian avulla saadaan tuotettua esim. lämpöä entistä ympäristöystävällisemmin, se tarjoaa myös runsaasti uusia työllistymismahdollisuuksia.

Paluumuuton ja työperäisen maahanmuuton edellytykset ovat kasvamassa. Niitä ovat mm. maaseudun työvoimapula, etätyömahdollisuuksien kasvu, pendelöintimahdollisuuksien kasvu sekä bioenergian myötä asumiskustannusten pieneneminen. Itä-Suomessa maahanmuuttajien suurin hidaste työllistymiselle on edelleen kielitaito, ja tätä koulutusta on tällä hetkellä liian vähän tarjolla. Itä-Suomen oloissa erityishaasteen maahanmuuttajien työllistymiselle asettaa pitkät välimatkat sekä kantaväestön korkea työttömyys. Maahanmuuttajien olemassa olevan osaamisen hyödyntäminen on vielä heikkoa. Lisäksi maahanmuuttajia tulisi integroida vahvemmin kantaväestön kulttuuri- ja harrastustoimintaan.

Uhkat

Väestön ikääntymistä ja vähenemistä on tapahtunut rajusti ja edelleen kehitys jatkuu samansuuntaisena Kalakukko-alueella kovaa vauhtia. Syntyvyys on alhainen ja suurimmat ikäluokat ovat saavuttaneet eläkeiän. Väestön ikääntyminen kasvattaa ikääntyneille tarkoitettujen palveluiden tarvetta, joka taas rasittaa entisestään kuormitettua julkista taloutta.

Väestön terveydentila on heikko Pohjois-Savossa. Kelan Terveyspuntarin kansantauti-indeksiluku on Pohjois-Savossa maamme toiseksi korkein Kainuun maakunnan jälkeen. Kansantautien suuri esiintyvyys muodostaa maakunnassa erittäin merkittävän haasteen sekä ennalta ehkäisevälle toiminnalle, ikääntyvien toimintakyvyn ylläpitämiselle että palvelujärjestelmälle.

Nuorten poismuutto maaseudulta esimerkiksi lukio-opetuksen keskittämisen myötä kaupunkeihin puolestaan vähentää nuorten palvelujen käyttöä maaseudulla. Näin palvelutarpeet ovat suuren mullistuksen edessä. Nuorten väheneminen hiljentää monia elämänaloja. Ikärakenne vinoutuu, kun samanaikaisesti vanhusikäluokat ovat voimakkaasti kasvamassa. Tämä kasvattaa kunnissa vanhuspalvelujen tarvetta ja siltä osin kuntien kustannuksia.

Työvoimapula on vaarassa kasvaa nimenomaan maaseudulla edelleen. Pahimmassa tapauksessa työvoimapula estää uuden yritystoiminnan syntymisen ja pakottaa jo olemassa olevat yritykset karsimaan toimintojaan. Työvoiman puutteesta aiheutuu edelleen palvelujen heikkenemistä ja siitä puolestaan asukkaiden muuttoa lähemmäs keskuksia.

Palvelujen heikentymistä tapahtuu jo nyt niin kauppa- kuin julkisten palveluiden osalta johtuen väestön vähenemisen mukanaan tuomasta asiakkaiden ja palvelujen käyttäjien määrän vähenemisestä, julkisen sektorin säästötoimista ja kauppapalvelujen keskittymisestä kaupunkeihin. Palvelujen heikentyminen puolestaan lisää turvattomuutta maaseudulla.

Kuntarakennemuudistus on mahdollisuus, mutta myös uhka paikalliselle elinkeinotoiminnalle. Kuntarakennemuudistus pahimmillaan lisää entisestään palvelujen keskittämistä suuriin keskuksiin. Monet kuntakohtaiset yhdistykset mm. yrittäjäyhdistykset pitävät yllä kuntakohtaista imagoa ja osallistuvat kunnan kehittämiseen. Kunnat ostavat pieniltä palveluyrityksiltä paljon erilaisia palveluita. Esimerkiksi Koillis-Savossa Tuusniemen, Kaavin ja Juankosken alueella kunnat ylläpitävät omilla ostoillaan paikallistaloutta yhteensä yli 5 miljoonalla eurolla. Jos ostopäätökset tehdään kaukana toteutuskohteesta ja paikallistuntemus puuttuu niin usein kilpailutuksen myötä vain suuret, jopa monikansalliset yritykset saavat sopimuksia.

Kehittämisen painopiste siirtyy kasvukeskuksiin. Uhkana on, että huomio ja resurssit maaseudun kehittämiseen vähenevät suhteessa kasvukeskusten kehittämiseen. Viime vuosina kehittämisen painopiste on ollut voimakkaasti kaupunkien kehittämisessä, pystytäänkö painopistettä muuttamaan maaseutualueiden tarpeita vastaamaan. Uhkana on harvaan asuttujen alueiden kehittämisen väheneminen. Globaalisiaatio aiheuttaa myös pääomien ja osaamisen valumista muualle, kirsittää ja osin vinouttaa hintakilpailua.

Tällä ohjelmakaudella voimakkaasti lisääntynyt byrokratian määrä hankeprosessin eri vaiheissa ja maksatuksen, rahan hidas liikkuminen on merkittävä uhka alueen hanketoiminnalle. Hankkeisiin suunnitellaan ja sidotaan sekä omia henkilö-, että taloudellisia resursseja, jolloin myös julkisen päätöksenteon ja rahoituksen odotetaan liikkuvan nopeasti ja joustavasti hankkeiden tarpeisiin nähden. Vaarana on, että Leader-toiminta pienuudessaan ja ihmisläheisyydessään tukehtuu viranomaisten vaatimuksiin ja lisääntyviin tukiehtoihin.

2.2 Kalakukon rooli ja tehtävät maaseudun kehittämisessä

Kalakukko ry on pitkän Leader-kokemuksen omaava yhteistyökumppani ja alueensa hyvin tunteva toimija. Leader-toiminnan ammattitaitoinen henkilökunta torjuu parhaiten lisääntyvän hankebyrokratian uhkaa. Vuoden 2013 alussa Pohjois-Savon alueen hanketoimijoille (N=105) tehdyn asiakastyytyväisyyskyselyn mukaan paikalliset yrittäjät kokevat, että **Kalakukko ry tuntee alueensa mikroyritysten tarpeet parhaiten**. Ja vastaavasti alueella asuvat kokevat, että paikallisten yritysten tukeminen nimenomaan **elävöittää** alueen maaseutua.

Yrittäjien mielestä omaa toimintaryhmää oli **helppo lähestyä**, ja hakemusten käsittely oli **nopeaa ja joustavaa**. Kalakukko ry:n vahvuuksiksi nostettiin **paikallisuus, palvelutaso ja – tahto sekä osaava henkilökunta**.

Kalakukko ry:n rooli maaseudun kehittämisessä on erityisesti:

- maaseudun paikallisessa, suunnitelmallisessa, omaehtoisessa kehittämisessä
- maaseudun eri väestöryhmien toimeentulo- ja toimintamahdollisuuksien lisäämisessä
- maaseudun palveluiden ja asumisen kehittämisessä
- osaamisen lisäämisessä ja uusien toimintamallien kehittämisessä
- osallisuuden kehittämisessä ja yhteistyön rakentamisessa

- elinkeinojen monipuolistamisessa ja työmahdollisuuksien lisäämisessä, innovaatioiden ja t&k-toiminnan tukemisessa
- maaseutumaiseman ja maaseutukulttuurin säilyttämisessä ja kehittämisessä
- maaseudun toimijoiden paikallisen, alueellisen ja kansainvälisen yhteistyön kehittämisessä

3 Strategian kuvaus, tavoitteet ja mittarit

3.1 Visio 2020

Vuonna 2020 kalakukko-alue koetaan houkuttelevana asumisen ja yrittämisen ympäristönä. Maaseudun osallisuus ja paikallisvaikuttavuus on noussut merkittävästi. Paikallistoiminta, yrittäjyys ja osallisuus ovat nousseet oman alueen palvelutuotannossa.

Kalakukko ry kehittää maaseutua linjassa toiminta-alueen kuntastrategioiden ja maaseutuohjelman sekä kyläsuunnitelmien kanssa. Alueella on vahvan alkutuotannon ja jatkojalostuksen lisäksi kasvavat matkailupalvelut sekä kaupunkien ja taajamien läheisyyttä hyödyntävää uutta palveluyrittäjyyttä. Palvelujen heikkeneminen on saatu pysähtymään mm. uudella palveluyrittäjyydellä sekä kuntien ja kansalaistoiminnan yhteistoiminnalla. Alueen kehittämistyö on vahvaa ja kansainvälisyys on kehittyvä asia. Nuoria on jäänyt ja muuttamassa maaseudulle erityisesti työllistymismahdollisuuksiin ja koulutukseen kohdistettujen erityistoimenpiteiden avulla. Kylätoiminta on vahvaa ja sen merkitys on kasvanut kylien yhteenliittymien ym. verkostoitumisen avulla. Kalakukko ry on sitoutunut yhteistyöhön muiden toimintaryhmien ja kehittäjätahojen kanssa, ja on avoin uudelle yhteistyölle ja innovaatioille Itä-Suomen maaseudun kehittämisen kentässä.

3.2 Strategiset painopisteet

Kehittämisstrategian painopisteet on johdettu Kalakukon SWOT-analyysistä ja analysoimalla edellisten kausien tuloksia, vaikutuksia ja hyviä toimintamalleja sekä pohtimalla alueen yhteistyökumppaneiden kanssa tulevaisuuden kehittämisen keihäänkärkiä. Kalakukko ry sitoutuu paikalliseen kehittämisstrategiaan ja siinä asetettuihin tavoitteisiin hyödyntämällä alueensa maaseudun kehittämisen osaajia ja verkostoa parhaalla mahdollisella tavalla. Tulevalla ohjelmakaudella 2014–2020 Kalakukko ry:n tavoitteena on toteuttaa toimialueellaan EU:n maaseutuohjelman mukaista Leader-toimintaa aktivoimalla ja rahoittamalla seuraavia teemoja:

1. Elinkeinotoiminnan kehittäminen, innovaatioiden ja osaamisen lisääminen
2. Maaseutuasumisen sekä kylä- ja järjestötoiminnan kehittäminen
3. Nuorille tarkoitetun aktivoinnin ja toiminnan lisääminen sekä yrittäjyys- ja yhteisökasvatuksen ja tulevaisuuden paikallisvaikuttamisen kehittäminen

Kaikkia painopisteitä läpileikkaavana teemana on **kansainvälistyminen**. Kussakin painopisteessä huomioidaan maaseuturahaston horisontaaliset tavoitteet; **innovaatiot, ilmastonmuutos ja ympäristö**.

Kalakukko ry:n strategia on yhteen sovitettu tukemaan ja vahvistamaan Pohjois-Savon alueellisen maaseutustrategian painopisteitä ja tavoitteita. Kalakukolla on tiivis yhteistyö Pohjois-Savon muiden toimintaryhmien ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa. Osapuolet ovat laatineet yhteistyöstä sopimuksen (liite 8).

Maaseudun uudenlaisten palvelumallien kokeileminen tukee Pohjois-Savon maakuntaohjelman tavoitteita, pienten yritysten ja yhdistysten saamiseksi mukaan erilaisten palveluiden tuottajiksi maaseudulle. Maaseudun yrittäjyyden monipuolistaminen ja kehittäminen toteuttavat hyvin Pohjois-Savon maaseutustrategian tavoitteita (Pohjois-Savon liitto, lausunto 8.5.2014). Kalakukko ry:n strategia tukee hyvin myös Kuopion maaseutuohjelman 2014 – 2018 (käsittelyssä Kuopin kaupungin lautakunnissa) toteutusta sen neljässä kehittämiskokonaisuudessa; 1) maaseutualueen palvelut, 2) asuinympäristön, viihtyisyyden, turvallisuuden kehittäminen, 3) elinkeinojen monipuolistaminen ja kilpailukyky sekä 4) osallisuus.

3.3 Strategian määrälliset tavoitteet

Kalakukko ry:n kehittämisstrategian päämääränä on paikallinen alueen kehittäminen luoden edellytyksiä ja uusia malleja oman alueen kehittämiseen avoimesti ja alhaalta ylös – periaatetta noudattaen. Strategian tavoitteena on kalakukko-alueen elämän laadun ja elinolojen parantaminen sekä sosiaalisen pääoman lisääminen mm. yhteisöllisyyden vahvistamisella, uusien työ- ja ansiomahdollisuuksien luomisella, palveluiden kehittämisellä, ympäristöstä huolehtimisella sekä alueen elinkeinotoiminnan monipuolistamisella ja edistämällä.

Taulukko 1. Yleiset tuotos- ja tulostavoitteet (Kansallisen tason indikaattorit)

Tavoite	Miehet	Naiset	Yhteensä	Joista alle 35 v.
Uusien yritysten lukumäärä, kpl	12	8	20	3
Uusien palvelujen lukumäärä (esim. ateriat-, hoiva-, siivous-, teknologia-, turvallisuus- ja vapaa-ajan palvelut), kpl	15	15	30	6
Hankkeen aikana työllistyneet, htv*	20	30	50	10
Koulutettujen määrä (todistus), kpl**	70	30	100	10
Toimintaryhmän koulutukseen osallistuneet, kpl	100	100	200	30
Toimintaryhmän aktivointitilaisuuksiin osallistuneet, kpl	300	300	600	30
Toimintaryhmän tiedotustilaisuuksiin osallistuneet, kp	250	150	400	30
Teemahankkeiden määrä (esim. kansainvälisyys, innovaatiot, uusi teknologia, ympäristö), kpl			6	2
Hankkeessa tehty talkootyö, tuntia	40 000	20 000	60 000	1 000
Hankkeen kustannukset ylittävä talkootyö, tuntia			5 000	

*sisältää toimintarahalla ja hankkeissa työllistyneet

Taulukko 2. Kalakukko ry:n tuotos- ja tulostavoitteet (Leader tason indikaattorit)

Tavoite	Yhteensä
Rahoitettujen hankkeiden kokonaismäärä, kpl	150
Yritystuen myötä syntyneet uudet työpaikat, kpl	40
Säilytetyt työpaikat/hankkeen vaikutuspiirissä olevat työpaikat, kpl	30
Uudet tuotteet, tekniikat ja toimintamallit, kpl	20
Elinkeinoja kehittävät hankkeet, kpl	15
Innovaatioita edistävät hankkeet, kpl	2
Kansainvälisyyttä edistävät hankkeet, kpl	5
Yrittäjyyttä ja kummiyritystoimintaa maaseudulla edistävät hankkeet	2
Uudet tai kunnostetut rakennukset, rakennelmat, reitistöt, ym., kpl	25
Esiselvitykset, kehittämissuunnitelmat (esim. uudet palvelut, teknologia, kirkonkylän kehittäminen, paikallisvaikuttaminen, uudet yrittäjyysmuodot, monialayrittäjyys, nuoret yrittäjät), kpl	10
Uudet tai päivitetyt suunnitelmat (esim. kylä-, hyvinvointi-, turvallisuussuunnitelma), kpl	30
Maiseman- ja ympäristöhoito- tai kierrätysuunnitelmat, kpl	5
Alueen harrastus- ja järjestötoiminnan mahdollisuuksia turvattu/syntynyt	20
Järjestetyt tiedotustilaisuudet ja tapahtumat, kpl	40

3.4 Kehittämisen periaatteet

Painopiste 1. Elinkeinotoiminnan kehittäminen, innovaatioiden ja osaamisen lisääminen

Painopistealueen tavoitteet ovat seuraavat:

- Perusmaatalous pysyy vahvana, puun uudet käyttömuodot ja bioenergia ovat kasvavia aloja.
- Kalakukko-alueelle syntyy uusia eri alojen yrityksiä.
- Elinkeinoelämän innovointi ja kehittämistyö maaseudulla on vahvaa ja jatkuvaa. Kehittäminen perustuu tutkimukseen ja yrittämisen uusiin mahdollisuuksiin.
- Yrittäjyyden edellytykset paranevat verkostoitumisen, kansainvälisyyden ja teknologian avulla.
- Yritysten osaamisen taso nousee ja parantaa yritysten kilpailukykyä
- Tulevaisuudessa uudentyypinen kuluttajakäyttäytyminen ja teknologian kehitys luo mahdollisuuksia verkosto-, tuote- ja palvelutarjonnalle.

Toimiala / tehtävä	Esim. kalakukon roolista, mitä on tehty 2007-2013	Esimerkkejä kalakukon roolista, ohjelmakauden 2014-2020 toimenpiteet
Mikroyritysten tukeminen ja yrittäjyyden vahvistaminen eri toimialoilla (Tukee alueellisen maaseutuohjelman painopisteitä 3. elintarvikejalostus, 4. metsäketju/bioenergia ja metsien tuottamat ympäristöpalvelut, 5. monipuolinen maaseutuyrittäjyys)	-Kalusteveistämö A. Kolari puuhuonekaluvalmistus perinteisin menetelmin. -Värisampo - aloittava nais-yrittäjä tekstiilitaide. -Halicad Oy - innovaation testaamisen tukeminen -Feelwood Oy - aloitusinvestoinnit. -Sami Kojonen ky - kesäteatterituote ja investoinnit	-yritystuet ja aloittavan yrittäjän tukeminen -innovaatioiden alkuvaiheen tuki (rahoituksen etsiminen) - kulttuuri- ja luontoarvojen tuotteistaminen (maiseman tarina ja kylämatkailupalvelut) ja markkinointi, maisemapalvelujen luominen - maatalouden liitännäisalojen kehittäminen ja tukeminen - selvitysten teettäminen uuden teknologian mahdollisuuksista toimeentulon ja sivuelinkeinojen kehittämisessä sekä toimintaympäristön ja ikärakenteen muutoksissa
Osaamisen kehittäminen (Tukee alueellisen maaseutuohjelman painopisteitä 1. Perusmaatalous)	-Villaliinu tmi yhdistettynä käsityö- ja terveydenhuolto-yrittäjyys.	- nuorten yrittäjyys- ja kansainvälisyyskasvatus - maaseutuammattiin liittyvän yrittäjyyden esim. energia, puun jatkojalostaminen, palvelut tukeminen - maaseudun monialayrittäjyyden tukeminen, esim. yhdistettynä käsityö- ja terveydenhuolto-yrittäjyys
Paikallisen ja kansainvälisen toimintaympäristön kehittäminen (Tukee alueellisen maaseutuohjelman painopisteitä 3. elintarvikejalostus, 5. monipuolinen maaseutuyrittäjyys)	-Savo-Karjalan lähi-luomuruokarinki alueellinen hanke Riitta Vartiainen, Liepuskan Herkkupaja Oy	<i>Kuluttajalähtöisyys</i> – edistetään sekä paikallisia että kansainvälisiä markkinointikanavia ja uusia yrittäjyystoimintamalleja. <i>Elinkeinot</i> – kannustetaan hakemaan kansainvälisiä hyväksi havaittuja ja uusia malleja kehittämistyössä, hyödynnetään olemassa olevia ja uusia verkostoja Euroopassa sekä lisätään omien elinkeinojen vahvistamista ja valmiuksia toimia kansainvälisillä markkinoilla. <i>Yritysten</i> toimintaedellytysten parantaminen <i>Palveluiden kehittäminen</i> - palvelutarpeiden koonti, uusien palvelumuotojen kehittäminen ja aktivoiminen palveluyritysten syntymiseksi sekä kasvun tukeminen ja olemassa olevien palvelujen säilyttäminen. Kaupunkien palvelutarpeisiin vastaaminen maaseudulta käsin.

Toimiala / tehtävä	Esim. kalakukon roolista, mitä on tehty 2007-2013	Esimerkkejä kalakukon roolista, ohjelmakauden 2014-2020 toimenpiteet
Elintarvikeketju <i>alueellisen maaseutuohjelman fokus</i> Paikallisen ruokakulttuurin ja ruokabrändien edistäminen ja vahvistaminen Kuluttajalähtöisten markkinointikanavien edistäminen ja uudet toimintamallit (Tukee alueellisen maaseutuohjelman painopistettä 3. elintarvikejalostus)	- 2007-2013 kärkihankkeena mm. Luomuveräjä, Savo-Karjalan luomuyhdistys ry (2011) -Loimutar Oy - paikallisten raaka-aineiden hyödyntäminen, jalostaminen eräruokapalveluksi	-lähiruokaverkostojen aktivoiminen ja yrittäjien sekä yhteisöjen verkostoitumisen edistäminen kysyntään vastaamiseksi sekä selvitystyöt yhteistyössä korkeakoulujen kanssa - alkutuotantoa tukevan palvelutoiminnan tukeminen - bioenergiayrittämisen ja – kehitystoiminnan tukeminen - paikallisen ruokakulttuurin ja ruokabrändien sekä luomuruoan saatavuuden edistäminen ja vahvistaminen - marja – ja kalatuotteiden tuotekehitys - yrittäjien verkostoitumisen aktivoiminen ja kehittäminen kysyntään vastaamiseksi - esim. maaseutuyrittäjien kv-vaihto ”Farmers’exchange”, jossa yrittäjät hakevat tietotaitoa vaihtojaksoilla eurooppalaisissa vertaisyrityksissä
Metsätalous ja puunjalostaminen <i>alueen perinteiden toimiala</i> (Tukee alueellisen maaseutuohjelman painopistettä 5. monipuolinen maaseutuyrittäjyys)	-Koneurakointi Iskanius Oy -kantopihti. -Hirsi-Suihkonen ky	- metsän uudet käyttömuodot; selvitykset, yritysten tukeminen - puubioenergian kehitystyön ja alkavien yritysten tukeminen
Matkailu <i>alueen vahva toimiala</i> (Tukee alueellisen maaseutuohjelman painopistettä 5. monipuolinen maaseutuyrittäjyys)	-Willi ja Gasthaus Lastulahti - matkailu- ja elämyspuistotoiminnan käynnistäminen ja puiston rakentaminen.	- yritysten ja yhdistysten verkostoitumisen edistäminen paikallisten matkailutuotteiden ja – palveluiden tarjonnassa koti- ja ulkomaan matkailijoille - paikallisen luonnon ja kulttuurin tuotteistamisen tukeminen, luontomatkailun kehittäminen
Sosiaali- ja terveysala <i>alueen pienyrittäjien tulevaisuuden toimiala</i> (Tukee alueellisen maaseutuohjelman painopistettä 5. monipuolinen maaseutuyrittäjyys)	-Koralli - jalkojenhoitopalvelut - Tarjan kotiasikare - kodinhoitopalvelut -Tiinan Taaperot - lasten päivähoitopalveluyrittäjyys	- yritysten verkostoitumisen tukeminen - uudenmuotoisen palveluyrittäjyyden tukeminen - uuden teknologian edistäminen palveluiden tuottamisessa - green care –yrittäjyyden tukeminen
Käsityöala <i>alueen vahva toimiala</i> (Tukee alueellisen maaseutuohjelman painopistettä 5. monipuolinen maaseutuyrittäjyys)	-Minna Suuronen Desing investointi tekstiilien tuotantotiloihin	- yrittäjien verkostoitumisen tukeminen - investointien tukeminen - tuotekehityksen tukeminen
Asuminen, liikkuminen ja ympäristö (Tukee alueellisen maaseutuohjelman painopistettä 5. monipuolinen maaseutuyrittäjyys)	-AM-helpapu tmi	- uusien palveluyrittämisen mallien tukeminen sekä monialayrittäjyys - aktivointi, selvitykset ja kokeilut - turvallisuus- ja yhteisötoiminnan aktivointi ja kehittäminen (esim. turvaverkkotoiminta maaseudulla)

Kalakukko ry:ssä tehdään jatkuvasti yhteistyötä yritystoiminnan edistämiseksi kuntien ja muiden yritystoiminnan neuvonta-, kehittäjä- ja rahoittajatahojen kanssa. Kalakukko ry on myös mukana Yritys Suomi –palvelujen kehittämisessä, missä tavoitteena on tarjota yrittäjille yhden asiakaspalvelupisteen kautta kaikki tarvittavat neuvontapalvelut. Lisäksi Kalakukko ry:n uudet toimitilat Yrityskeskus Innocumissa luovat hyvän pohjan uusien innovaatioiden ja yritys yhteistyön luomiseksi.

Painopiste tukee **Euroopan Unionin prioriteettia 1** (Osaamisen ja innovaatioiden edistäminen), **prioriteettia 5** (Luonnonvarojen tehokkaan käytön sekä vähähiiliseen ja ilmastoa säästävään talouteen siirtymisen edistäminen maatalous-, elintarvike- ja metsäsektorilla) sekä **prioriteettia 6** (Sosiaalisen osallisuuden, köyhyyden vähentämisen ja taloudellisen kehityksen edistäminen maaseutualueilla).

Painopiste 2. Maaseutuasumisen sekä kylä- ja järjestötoiminnan kehittämisen

Painopistealueen tavoitteet ovat seuraavat:

- Maaseutu säilyttää taajamiin nähden asemansa suosittuna asumisen kohteena. Kuntien maankäytölliset uudistukset parantavat mahdollisuuksia maaseudulla asumiseen ja rakentamiseen
- Maaseudulla palvelujen määrä, laatu ja saavutettavuus säilyvät kohtuullisina mm. uusien palvelujen tuottamistapojen avulla
- Kylä- ja järjestötoiminta uudistuu ja niiden vaikuttavuus kasvaa

Kalakukko ry:llä on aikaisemmilta ohjelmakausilta vahvaa näyttöä ja pitkäaikaista kokemusta kylien ja erilaisten paikallisten järjestöjen kanssa tehdystä kehittämistyöstä. 2007-2013 Kalakukko ry:n johtamana on toteutettu useita kylien ja järjestöjen, ruohonjuuritason aktivointi- ja kehittämishanketta. Lisäksi yhteisölliset toimijat (kyläyhdistykset, kulttuuritoimijat, seurakunnat ja kunnat ym.) ovat toteuttaneet hankkeita, jotka vahvistavat elinvoimaisuutta ja yhteisöllisyyttä alueella esim. Juankosken asukaspuiston rakentaminen, Järvi-Kuopion seurakunnan nuorten kansainvälistymisen ja Tahkon päätien, sisääntuloväylän maisemointi.

Keväällä 2013 Kalakukko ry:n henkilöstö on koonnut ruohonjuuritason tarpeita menneen ohjelmakauden tehdyn työn avulla ja hyödyntänyt SWOT-analyysiä tämän strategian painopistettä 2 toteutusta varten. Tämän painopisteen toimenpiteet tukevat alueellisen maaseutuohjelman painopistettä 6. kestävä maaseudun aluerakenne.

Toimiala / tehtävä	Esim. kalakukon roolista, mitä on tehty 2007-2013	Esimerkkejä kalakukon roolista, ohjelmakauden 2014-2020 toimenpiteet
Maankäytöllinen kylien kehittäminen ja asumisen edistäminen sekä markkinointi - hyötyjen / esteiden löytäminen kyläkaavatarpeisiin - uusien tapojen esittäminen ja toimintamallien löytäminen rakentamisen edistämiseksi (liikennevalomalli)	- kärkihankkeina mm. Rakennuspaikkaselvitys (2008) ja Paikkatieto (2012) sekä Koti Maalla –palvelu yhteistyössä Kalakukko ry ja Koillis-Savon kunnat	- maanomistajien aktivoiminen, asennemuutokseen vaikuttaminen, selvitysten teettäminen, kehittäminen - maanomistajien ja kylänäkökulman vahvistaminen maankäytön suunnittelussa - uusien toimintamallien kehittäminen - vetovoimaisten asuinkuntien kehittäminen - tiivis ja vuorovaikutteinen yhteistyö kuntien kanssa
Kylätalot, kokoontumistilat, virkistäytyminen, kyläinfra, valokuitu, paikallisverkot, (taustalla Kaista Savo –viestintä- ja markkinointihanke)	- kärkihankkeina mm. Kumpusen kyläyhdistys ry – koulut monitoimiloiksi (2009), Nilsin perinne- ja kulttuuriyhdistys ry - Nilsin Kotiseutukeskuksen investointi (2012), Halunaseura ry, Kylätupa (2013)	- kyläläisten aktivoiminen toiminnan suunnitteluun mm. elinkeinollinen näkökulma huomioiden - asukas/yhteisölähtöisen paikallisverkkojen suunnittelun ja toteutuksen mahdollistaminen - kylien asukkaista lähtevää kansainvälistymistä edistetään esim. kylämatkailun ja kulttuurin vahvistamisessa

Toimiala / tehtävä	Esim. kalakukon roolista, mitä on tehty 2007-2013	Esimerkkejä kalakukon roolista, ohjelmakauden 2014-2020 toimenpiteet
Paikallisen vaikuttamisen vahvistaminen - taustalla Pohjolainen, P. Semmoinen yhteinen demokratia, jossa kuunnellaan kaikkia. ProGradu 2012. Itä-Suomen yliopisto.	- kärkihankkeina mm. Maaseutu opettaa (2009-2010), Juanvirta – yhteisöllisyyden kehittäminen (2010) ja Asukkaan ääni –hanke (2013)	- tiedonvälityksen aktivointi ja erityyppisten vaikuttamismallien ja –kanavien kehitystyö sekä kylien vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen ja vahvistaminen - edistetään alueelta lähteviä vaikuttamisen mahdollisuuksia - toimijoiden osallisuuden aktivointi ja tukeminen kylien palvelutuotannossa ja elinkeinoissa - kannustetaan maaseutuvaikutusten arviointiin (MVA) maaseutua koskevissa muutoksissa
Toiminnallinen kylä- ja järjestötyö Kyläjalanjäljen (yhteisöllisyys, sosiaalinen, taloudellinen ja ympäristövastuu) ideointi ja kehittäminen - taustalla kyläsuunnitelmat, kyläsuunnittelun vaikuttavuustutkimus 2009 (Tukee alueellisen maaseutuohjelman painopistettä 6. kestävä maaseudun aluerakenne)	- kärkihankkeina mm. kyläsuunnittelu (2008) ja kyläsuunnittelun vaikuttavuustutkimus (2009) - kansainvälisyysuhanke Rural Partners I ja II Villages without fences (2009-2012)	- ideointi, hulluttelu/innovointi ja aktivointi kylien kanssa - uusien toimintamallien benchmarking (asukastupatoiminta, paikallinen vaikuttaminen, turvaverkkotoiminta, joukkoistaminen) - kylätoimijoiden työkalujen ja tiedon lisääminen - monipuolinen kansainvälinen yhteistyö tavoitteena alueen ihmisten aktivoituminen ja elinolojen kohentuminen - selvitysten ja tutkimuksen teettäminen ja yhteistyö tutkimusorganisaatioiden ja korkeakoulujen kanssa - Kylien resurssien yhdistäminen ja hyvien käytäntöjen levittäminen
Maaseutukulttuurityön ylläpitäminen ja vahvistaminen Kulttuuri- ja luontoarvojen tuotteistaminen (maiseman tarina ja kylämatkailupalvelut) ja markkinointi, maisemapalvelujen luominen (Tukee alueellisen maaseutuohjelman painopistettä 6. kestävä maaseudun aluerakenne)	- kärkihankkeena mm. kädentaidot ja –taitajat, Savon Tomerat Naiset ry (2010)	- kylien ja järjestöjen aktivoiminen ja ideoiden toteutus - yhteistyöverkostojen luominen luontokohteiden välille
Palveluiden kehittäminen (lähipalvelut, sähköiset palvelut, etätyö) Yritysten toimintaedellytysten ja asukkaiden elämänlaadun parantaminen (Tukee alueellisen maaseutuohjelman painopistettä 6. kestävä maaseudun aluerakenne)	- kärkihankkeena mm. Kauppaverkko – esiselvitys, Koillis-Savon Kehitys Oy (2011)	- palvelutarpeiden koonti ja uusien palvelumuotojen kehittäminen ja aktivoiminen uusien palveluyritysten syntymiseksi sekä kasvun tukeminen - yritysten verkostoitumisen ja kansainvälistymisen edistäminen - paikkatiedon hyödyntäminen ja koulutus - sosiaalisen median edistäminen kehitystyössä -
Maaseutuohjelmatyön aktivointi ja valmisteluun osallistuminen	- sitoutunut ja aktiivinen työ sidosryhmien kanssa	- valmistelutyöhön osallistuminen ja uusien avauksien luominen kylätasolla

Painopiste tukee **Euroopan Unionin prioriteettia 1** (Osaamisen ja innovaatioiden edistäminen) ja **prioriteettia 6** (Sosiaalisen osallisuuden, köyhyyden vähentämisen ja taloudellisen kehityksen edistäminen maaseutualueilla).

Painopiste 3. Nuorille tarkoitetun aktiivisuuden ja toiminnan lisääminen sekä yrittäjä- ja yhteisökasvatuksen ja tulevaisuuden paikallisvaikuttamisen kehittäminen

Painopistealueen tavoitteet ovat seuraavat:

- Nuorten kiinnostus maaseutuammatteihin ja maaseutuun kasvaa
- Nuorten osallistuminen ja vaikuttamismahdollisuudet paranevat
- Nuorten harrastus- ja toimintamahdollisuudet, eri ikäryhmien yhteisöllisyys ja viihtyvyys paranevat
- Tulevaisuuden paikallisvaikuttamismahdollisuuksien vahvistaminen ja kehittäminen

Nuorten aktivoiminen mukaan kehittämistyöhön on ollut yksi Kalakukon kahden edellisen ohjelmakauden ja tulevan toiminnan tärkeistä teemoista. Kriittisesti tarkasteltuna menneellä ohjelmakaudella nuoriin kohdentuvia aktivointi- ja kehittämistoimenpiteitä on ollut liian vähän suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Alueen tulevaisuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää että nuorilla on positiivinen kuva kotiseudustaan ja sen tarjoamista mahdollisuuksista. Etenkin nuorison osalta alueiden- ja kansainvälisellä yhteistyöllä on suuri merkitys kehittämisinnostuksen ja suvaitsevaisuuden lisäämisessä. Suvaitsevaisuus ja kyky yhteistyöhön eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa ovat jo nykyisin tärkeitä taitoja Kalakukko-alueella, jossa liikkuu paljon ulkomaalaisia matkailijoita. Jatkossa niiden merkitys entisestään kasvaa, kun aluetta uhkaavaa työvoimapulaa mahdollisesti täytetään ulkomaalaisilla työntekijöillä. Siirtyminen täysin uuteen kulttuuriin ja ympäristöön voi olla ulkomaisille tulijoille ainakin alussa vaikeaa, joten toimenpiteitä kaivataan myös sopeuttamiseen ja kotouttamiseen.

Nuoriin kohdistuvan kv-neuvonnan ja aktiivisuuden tukemista parannetaan entisestään. Kannustetaan ja tuetaan paikallisten eri toimijoiden yhteistyötä, mm. Europe Direct – neuvontapisteiden ja muun yhteistyön hyödyntämistä nuorten kansainvälistymisessä. Nuorten toimimista alueen käyntikortteina kansainvälisyydessä lisätään. Nuorten kv-yrittäjyyttä ja yrittäjyyden ilmapiiriä parannetaan. Ohjelmakaudella 2007-2013 toteutetut Rising Youth Bands- nousevien nuorisomuusikoiden tukemishanke samoin Active, Creative and Humane Youth-hanke ovat saaneet erinomaiset palautteet nuorilta.

Nuorten entistä aktiivisempi osallistuminen on tärkeää myös uusien voimien saamiseksi mukaan kehittämistyöhön. Kehittämisaktiiveille tarjotaan myös mm. yhdistystoimintaan ja jaksamiseen liittyvää koulutusta ja muuta toimintaa helpottamaan työtaakkaa. Nuoria innostetaan mukaan kehittämistyöhön myös tarjoamalla heille mahdollisuuksia osallistua kansainväliseen yhteistyöhön ja sitä kautta saada uusia ideoita omankin kotiseudun kehittämiseen.

Toimiala / tehtävä	Esim. kalakukon roolista, mitä on tehty 2007-2013	Esimerkkejä kalakukon roolista, ohjelmakauden 2014-2020 toimenpiteet
Nuorten harrastus- ja toimintamahdollisuudet, yhteisöllisyyden ja viihtyisyyden vahvistaminen	-2007-2013 kärkihankkeina mm. Leikkilaidun ja Geotieto, Rautavaaran kurssi- ja leirikessäätio Metsäkartano (2011), Rising Youth Bands, Nilsin musiikki- ja tanssileiri Kuopion kaupunki (2012), Hamulan motocrossrata 2014, Siilinjärven Vesa.	- uusien toimintamallien tukeminen - nuorten aloitteellisuuden ja heistä itsestään lähtevän toiminnan tukeminen - esim. kylien yhteiset nuortentapahtumat - esim. nuorille suunnatut käsityöpajat

Toimiala / tehtävä	Esim. kalakukon roolista, mitä on tehty 2007-2013	Esimerkkejä kalakukon roolista, ohjelmakauden 2014-2020 toimenpiteet
Nuorten kiinnostus maaseutu-ammatteihin ja kotiseutuun	- 2007-2013 kärkihankkeena mm. Maaseutu opettaa, Savon koulutuskuntayhtymä (2009)	- edistetään opiskeluaikaisten yhteyksien luomista yrityksiin - yrittäjyyskasvatus ja kummiyritystoiminta maaseudulla - etätönn mahdollisuuksien parantaminen - työn tekemisen uusien muotojen edistäminen ja yrittäjyyden edellytysten lisääminen
Vaikuttamismahdollisuudet	- Aukkaan Ääni-paikkaisvaikutuksen tiedotushanke (2013)	- aktivointi- ja tiedonvälityshankkeet, jotka vahvistavat/lisäävät yhteisöllisyyttä
Syrjäytymisen ehkäisy		- tuetaan nuorten mukaan ottamista ja lisätään vaikuttamismahdollisuuksia oman kylän tai järjestön toiminnassa - järjestöjen yhteistyö ja kansalaistoiminta
Kansainvälistyminen	- 2007-2013 kärkihankkeena mm. Rural Youth - Active, Creative and Humane Youth "Achy", Järvi-Kuopion seurakunta ja Settlementti Ukonhattu ry (2012)	- tuetaan mm. Europe Direct -neuvonnan kautta nuorten tiedonvaihto- ja kv -hankkeita - lisätään yhteistyötä ja tietoisuutta Europe Direct-toiminnasta ja tuetaan sen kautta tapahtuvaa nuorten kv-aktivointia kv-liikkumiseen. Toimitaan neuvoina ja apuna kumppanihaussa nuorten kv-hankkeille.

Painopiste tukee Euroopan Unionin prioriteettia 1 (Osaamisen ja innovaatioiden edistäminen) sekä prioriteettia 6 (Sosiaalisen osallisuuden, köyhyyden vähentämisen ja taloudellisen kehityksen edistäminen maaseutualueilla).

4 Kehittämisstrategian laadintaprosessin kuvaus

2007 - 2013 ohjelmakaudella Kalakukko ry:n rahoittamia hankkeita ovat olleet toteuttamassa laaja joukko erilaisia ruohonjuuritason paikallisia toimijoita, yhdistyksiä yhteistyössä kuntien, seurakuntien sekä eri toimialojen yritysten kanssa. Kalakukko ry on ennakkoluulottomasti ollut mukana sekä rahoittamassa että myös toteuttamassa uusia ideoita ja lähestymistapoja aluekehittämisessä esimerkkinä rakennuspaikkaselvitysten toteuttaminen kyläkuntavuorovaikutuksessa.

2014 - 2020 strategiaa on valmisteltu paikallislähtöisesti ja koottu hyödyntäen erityisesti menneen ohjelmakauden yritysten rahoituksen, yrittäjäkontaktien, koulutuksen (mm. Startti yrittäjäksi – koulutukset), yhteisöjen ja kylätoimijoiden tilaisuuksien ja suunnitelmien, vaikuttavuustutkimusten (mm. Kyläsuunnittelun vaikuttavuus Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n alueella, Oulun yliopisto 2009.) ja alueen maaseutuohjelman koontityön tuloksia.

Strategian työstäminen aloitettiin Kalakukko ry:ssä vuoden 2012 alusta. Sen laadinnasta on vastannut Kalakukko ry:n hallituksen 8.2.2012 nimeämä strategiatyöryhmä. Työryhmässä on edustettuina Kalakukko ry:n hallituksen jäsen jokaisesta kolmikannan mukaisesta tahosta ja yhdistyksen toiminnanjohtaja. Strategian laadintaan osallistuneet tahot ja aikataulu on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä 11.

5 Toimintasuunnitelma – tavoitteista toimenpiteiksi

Toimintasuunnitelman mukaan Kalakukko-alueen strategiaa toteutetaan tämän ohjelmakauden hyviä käytänteitä noudattaen ja uusia paikalliskehittämisen ideoita hyödyntäen. Hyvinä käytänteinä

jatketaan Leader-toiminnasta tiedottamista ja aktivointia sekä toimijoiden verkostoitumista ja yhteistyötä. Tulevalle ohjelmakaudelle uudistetaan toiminnan suunnittelua ja reaaliaikaista hankeseurantaa sekä hyödynnetään uutta toiminnanohjausjärjestelmää Kalakukko ry:n toiminnassa.

Avoin *tiedottaminen* sekä alueen asukkaiden ja toimijoiden *aktivointi* ovat Kalakukon toimintastrategian kulmakiviä liite 2. Tiedotussuunnitelma 2014–2020. Tiedotusta tehdään monille eri tahoille, jotta kaikilla alueen toimijoilla olisi tietoa Kalakukon tarjoamista mahdollisuuksista ja sitä kautta mahdollisuus osallistua toimintaan ja oppia paikallisvaikuttamisen ja kehittämisen taitoja. Toimijoita aktivoidaan mukaan kehittämiseen pitämällä hanke- ja maksatusneuvontatilaisuuksia, hankerahoitusesittelyjä ja kertomalla kokemuksia aiemmin toteutetuista hankkeista sekä korostamalla oman aktiivisuuden merkitystä.

Maaseudun toimijoiden keskuudessa verkostoitumisen ja yhteistyön eli *paikallisen kumppanuuden* merkitys korostuu tulevaisuudessa entisestään. Elinvoimaisuuden ja palveluiden säilyttäminen ja kehittäminen kiristävän kilpailun, kuntarakenneuudistuksen ja kovenevien vaatimusten paineessa ei ole enää mahdollista omin voimin kaikille. Kalakukon toiminnan strategiana on auttaa samankaltaisten ongelmien parissa painivat tahot yhteistyöhön keskenään. Yhteistyötä edistetään kaikilla tasoilla, kylissä, toimintaryhmissä, kuntatasolla, seutukunnissa sekä maakuntatasolla. Tällä ratkotaan osaltaan myös heikkoa yhteistyökulttuuria alueella. Uusia yhteistyökumppaneita sekä ideoita kehittämistyöhön haetaan myös kansallisesti ja kansainvälisesti.

Suunnitelmallisuuden merkitys korostuu tulevassa kehittämistoiminnassa. Toteutettavien toimenpiteiden pohjaksi tarvitaan laadukasta ja pitkäjänteistä suunnittelua sekä arviointia edellisten ohjelmien tavoitteiden toteutumisesta ja vaikuttavuudesta. Yhteisesti ja eri asiantuntijoita kuullen on mietittävä, mitkä asiat ovat kehittymisen kannalta tärkeimpiä eli ns. keihäänkärkiä ja sovittava niiden eteenpäinviemiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja toteuttamisesta sekä resursoinnista. Kuten yhteistyötä, Kalakukon strategiana on edistää myös suunnitelmallisuutta kaikilla tasoilla. Kalakukko on mukana edistämässä erityisesti paikallisen tason suunnittelua, mutta myös mukana niin seutukunta- kuin maakuntatasonkin suunnittelussa.

Toteutettujen toimenpiteiden ajantasainen *seuranta* mahdollistaa monipuolisen *kokemuksista oppimisen*. Reaaliaikaisen hankeseurannan ja hankkeiden rahoitusseurannan mahdollistama järjestelmä on oltava toimintaryhmien käytössä tulevalla ohjelmakaudella. Kalakukko ry seuraa jatkuvasti rahoitetuilla hankkeilla ja muilla toimenpiteillä aikaansaatuja tuloksia ja vaikutuksia. Kalakukko ry:llä on käytössä toiminnanohjausjärjestelmä, joka tukee toiminnan tasalaatuisuutta, tavoitteellisuutta, johdonmukaisuutta ja järjestelmällisyyttä. Itsearvioinnin avulla seurataan myös yhdistyksen omaa toimintaa. Seurannan avulla havaitaan hyvin toimivat ja tulokselliset käytännöt sekä yhteistyömahdollisuudet toisen toimintaryhmän kanssa ja pystytään panostamaan niiden vahvistamiseen, levittämiseen ja edelleen kehittämiseen. Toisaalta kyetään nopeasti reagoimaan myös huonoihin käytäntöihin ja kokemuksiin sekä tarvittaessa muuttamaan toiminnan suuntaa.

6 Strategian hallinnon ja seurannan järjestäminen

Kalakukko ry on toiminta-alueellaan vahva paikallisalueen kehittäjä, jonka toiminnassa vaikuttaneille henkilöille mm. hallitus, työntekijät, hanketoimijat sekä jäsenistö on kertynyt yli 15 vuoden ajalta kokemusta ja asiantuntemusta alueensa maaseudun vahvuuksista ja kehittämistarpeista. Yhdistyksen rahoittamana on toteutettu lukuisia ruohonjuuritason tarpeista lähteneitä paikallisia investointi- ja kehittämistoimenpiteitä kylillä. Strategian ja toimintaryhmytyön menestyksekkäs toteuttaminen vaatii tuekseen toimivan ja tehokkaan hallinnon.

Kalakukko ry:n ylintä päätösvaltaa käyttää sen jäsenistö (141 henkilö-/yhdistysjäsentä, Kalakukko ry jäsenrekisteri 20.5.2013) yleiskokouksessa, joissa valitaan mm. yhdistyksen hallitus. Kalakukko ry:n hallitus edustaa tasavertaisesti eri alueita myös kuntaliitosten myötä esimerkkinä Vehmersalmi

(2005), Karttula (2011) ja Nilsiä (2013), jonka jälkeen näillä alueilla on oma jäsen ja varajäsen Kalakukon hallituksessa. Hallituksen tasavertaisen alue-edustavuuden lisäksi on tärkeää sen kolmikan toteutuminen eli 1/3 edustaa paikallista julkista tahoa, 1/3 edustaa yhteisöjä ja 1/3 asukkaita. Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja, yhdeksän jäsentä ja näiden henkilökohtaiset varajäsenet (Kalakukko ry:n hallituksen päätös 10.6.13 ja sääntömuutosvalmistelu 2013 syksyn yleiskokous). Kalakukko ry:n sääntöjen mukaan hallitus valitaan vuodeksi kerrallaan ja sama hallituksen jäsen voi toimia tehtävässään yhtäjaksoisesti enintään kolme vuotta ja puheenjohtajana enintään kuusi vuotta. Kokouspalkkioiden suuruudesta päättää yhdistyksen vuosikokous.

Hallitus vastaa hallinnosta ja taloudesta yhdistyksen varojen osalta. Muina tehtävinä ovat rahoitettavien hankkeiden valinta sekä tulosten seuranta hankkeista saatavien tietojen ja omien arviointien perusteella. Lisäksi hallituksen jäsenet tiedottavat toiminnasta omille sidosryhmilleen sekä ovat mahdollisuuksien mukaan mukana aktivoimassa toimijoita.

Leader-hallinnon käytännön toteutuksesta, toiminnan aktivoinnista ja edistämisestä vastaavat yhdistyksen työntekijät. Tavoitteena on, että haettavalla toimintarahalla varmistetaan tämän kannalta riittävä vähintään 2 htv:n henkilöresurssi. Kalakukko ry:llä on tällä hetkellä palkattuna toiminnanjohtaja ja hankesihteeri, heidän päätehtävänään on maaseudun toiminnan aktiivisuuden lisääminen ja toimenpiteiden mahdollistaminen rahoituksen myötä.

7 Strategian rahoitussuunnitelma

Lähtökohtana maaseuturahaston kautta tulevalle rahoitukselle on noin 7,5 milj. euron julkisen rahoituksen kehys. Se on suurempi kuin 2007 - 2013 julkinen rahoituskehys, joka oli noin 4,7 milj. euroa. Suurempaa kehystä perustellaan laajentuneella toiminta-alueella ja väestöpohjalla (Maaninka ja Karttula yht. 7273 asukasta). Kalakukko-alueen kaikki kunnat ovat sitoutuneet rahoittamaan Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n maaseudun kehittämisstrategian 2014 - 2020 toteuttamista (liite 9). Kuntarahan osuus rahoituskehyksestä on 20 %:a. Asukaskohtainen kuntaraha on 3,7 €/asukas/vuosi, johon alueen kunnat ovat sitoutuneet. Yksityisen rahoituksen tavoite on 35 % koko rahoituskehyksestä. Tavoite on realistinen, sillä tällä ohjelmakaudella yksityisen rahoituksen osuus on 38 %:a koko rahoituskehyksestä (tilanne 05/13).

Kehittämisstrategia toteutetaan pääosin Leader-rahoituksella, joka muodostuu Euroopan Unionin maaseuturahaston, valtion ja alueen kuntien sekä yksityisten toimijoiden rahoituksesta. Hankkeisiin ja yritystukiin käytetään 75 - 80 %:a julkisen rahoituksen kehyksestä, toimintarahan rahoitusosuus on 20 - 25 %:a kokonaiskehyksestä. Kalakukko ry:n tavoitteena on hyödyntää ohjelman toteutuksessa monipuolisesti eri EU:n rahastoja, kansallista julkista rahoitusta ja yksityistä rahoitusta.

Kehittämisstrategian julkinen rahoitus jakautuu seuraavasti:

Strategian kokonaisrahoituskehys	11 630 295 €
EU-rahoitus (42 %)	3 175 071 €
Valtion rahoitus (38 %)	2 872 683 €
Kuntien rahoitus (20 %)	1 511 938 €
Julkinen rahoitus yhteensä	7 559 692 €
Yksityinen rahoitus (35 %)	4 070 603 €

Taulukko 1. Haettava rahoitus maaseudun yritys- ja kehittämishankkeisiin

EU (42 %), euroa	Valtio (38 %), euroa	Kunta (20 %), euroa	Julkinen rahoitus yhteensä, euroa (A)	Yksityinen rahoitus (35 % kokonaisrahoi- tuksesta)	Kokonaisrahoitus yhteensä, euroa
2 381 303 €	2 154 512 €	1 133 954 €	5 669 769 €	4 070 603 €	9 740 372 €

Taulukko 2. Haettava toimintaraha ja arvio jakautumisesta toiminta- ja aktivointi sekä toiminnan edistämiskustannuksiin

	EU (42 %), euroa	Valtio (38 %), euroa	Kunta (20 %), euroa	Julkinen rahoitus yhteensä, euroa	Julkinen rahoitus % taulukon 1 kohdasta A (enintään 25 %)
toimintakustannukset					377 985 €
aktivointi ja toiminnan edistäminen					1 511 938 €
toimintaraha yht.	793 768 €	718 171 €	377 985 €	1 889 923 €	1 889 923 €

Arvio rahoituksen jakautumisesta painopisteiden välillä

1. elinkeinotoiminta, innovaatiot ja osaaminen **40%**
2. maaseutuasumisen ja kylätoiminnan kehittäminen **40%**
3. nuorille tarkoitettua aktivointia, toimintaa ja yrittäjyys- ja yhteisökasvatusta sekä tulevaisuuden paikallisvaikuttamista **20%**

Rakennerahastot, muut rahoituslähteet ja kaupunkileader

Maaseuturahaston rahoituskehiksen Leader –rahoituksen lisäksi Kalakukko hyödyntää ja neuvoo toimijoita tilanteen mukaan myös ESR- ja EAKR –rahoitusmahdollisuuksista. Kalakukko ry on valmis neuvottelemaan mahdollisen monirahastoisuuden hyödyntämisestä ja päätöksenteosta paikallislähtöisesti sekä sitoutuu sen toteuttamiseen strategian mukaisesti. Kalakukko ry suhtautuu myönteisesti kaupunkileaderiin.

**Tuemme intoa,
uskallusta
& kovaa työtä!**

Siilinjärvellä 9. kesäkuuta 2014

Jorma Holopainen

Jorma Holopainen, puheenjohtaja

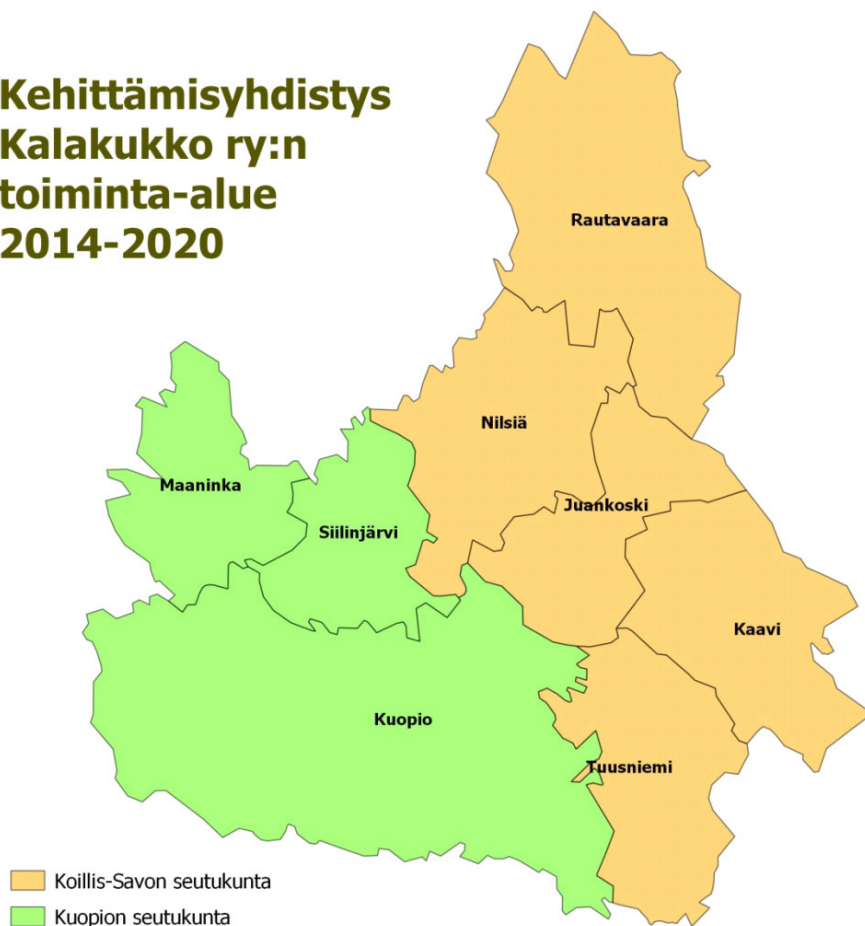
Jaana Paananen

Jaana Paananen, toiminnanjohtaja

Liite 1

Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n toiminta-aluekartta 2014–2020.

**Kehittämisyhdistys
Kalakukko ry:n
toiminta-alue
2014-2020**

Taulukko 1. Toiminta-alueen väestömäärä ja muutokset vuonna 2007 ja 2013.

	2007	2013	Muutos	Muutos-%
Rautavaara	2 061	1 811	-250	-12,1
Juankoski	5 508	5 087	-421	-7,6
Tuusniemi	2 983	2 795	-188	-6,3
Kaavi	3 552	3 294	-258	-7,3
Maaninka	3 853	3 841	-12	-0,3
Siilinjärvi	5 662	21 432	15 770	278,5
Kuopio	9 682	20 116	10 434	107,8
Yhteensä	33 301	58 376	25 075	75,3

Liite 2

Tiedotussuunnitelma

Sisäinen tiedottaminen

Kenelle?	Mitä?	Miten?	Milloin?
Hallitus	- Ajankohtaiset asiat - Hankkeiden eteneminen - Hallinnolliset asiat - Henkilöstöasiat	- Intranet - Kokoukset - Koulutukset - Www-sivut	- Materiaalit intraan ennen kokouksia n. 5-6 krt vuodessa - Kokoukset n. 2-3 kk:den välein - Koulutuksia 1-2 krt vuodessa - Yhteydenpito hallituksen pj:n kanssa viikoittain
Hanketyöryhmä	- Vireillä olevat hankehakemukset	- Intranet - Kokoukset	- Materiaalit intraan ennen kokouksia n. 5-6 krt vuodessa - Kokoukset ennen hallituksen kokouksia
Hankkeet / hanketyöntekijät	- Tietoa hankkeen suunnittelusta, toteutuksesta ja maksatuksista - Ajankohtaiset asiat - Hankevetäjien yhteistyö	- Henkilökohtaiset yhteydenotot ja neuvonta	- Hankeneuvonta valmisteluaiheessa, päätösneuvonta ja maksatusneuvonta - Hankkeen edetessä tarpeen mukaan
Kunnat	- Ajankohtaiset asiat - Rahoitusmahdollisuudet - Kunkin kunnan omat hankkeet	- Jäsentiedotteet - Www-sivut - Palaverit, yleiset tiedotustilaisuudet	- Yhdistyksen toiminnan esittely valuustokauden alussa - Valtuustotiedotteet 2 krt vuodessa - Yhteydenpito maaseutu-, yritys- ja elinkeinoasiamiehiin
Yhdistyksen jäsenet	- Ajankohtaiset asiat - Hankkeiden eteneminen	- Jäsentiedotteet - Www-sivut - Yleiset kokoukset	- Jäsentiedote 1 krt vuodessa - Yleisiä kokouksia 1 krt vuodessa

Ulkoinen tiedottaminen

Kenelle?	Mitä?	Miten?	Milloin?
Rahoittajat	- Hankkeiden suunnittelu ja raportointi	- Hankeraportit - Yhteispalaverit - Henkilökohtaiset yhteydenotot	- Määräysten mukaan tai tarpeen vaatiessa

Alueen asukkaat ja yhteisöt	- Rahoitusmahdollisuudet - Ajankohtaiset asiat	- Kyläillat - www-sivut - Tiedotusvälineet	- Yleiset tiedotustilaisuudet (varsinkin ohjelma- kauden alussa) - Koulutukset tarpeen mukaan - Lehtijutut paikallislehdissä n. 3-5 krt/kk - Yhteisöjen ja yhdistysten tilaisuuksiin osallistuminen
Muut Pohjois-Savon toimintaryhmät	- Yhteistyö - Ajankohtaiset asiat	- Yhteispalaverit - Yhteydenotot - Hallitus tapaamiset	- Tarpeen mukaan
Suuri yleisö	- Ajankohtaiset asiat - Hanketiedottaminen	- Tiedotusvälineet - Puheenvuorot eri tilaisuuksissa - Näkyminen tapahtumissa	- Tarpeen mukaan

Liite 3

Hankevalintakriteerit

Jokaisen Kalakukko ry:n kehittämisohjelman kautta rahoitettavan hankkeen **tulee täyttää sille asetetut 1. tason** kriteerit eli sen tulee olla:

- Kalakukon kehittämisstrategian mukainen
- edistää kehittämisstrategiaan kirjattujen tavoitteiden saavuttamista
- lähtöisin ruohonjuuritasolta ja paikallista aktiivisuutta lisäävä
- toteuttamiskelpoinen (kustannukset, kokonaisrahoitus ja aikataulu)

Lisäksi rahoitettavan hankkeen tulee täyttää **vähintään yksi (1)** seuraavista **2. tason** kriteereistä. Hankkeen tulee:

- edistää työllisyyttä ja yrittäjyyttä
- edistää ja synnyttää uutta yritystoimintaa
- sisältää innovatiivisia sekä kokeilevia ideoita ja toimintoja
- parantaa yrityksen toimintaedellytyksiä
- edistää hyvien käytäntöjen leviämistä ja mallintamista
- edistää oppimista ja osaamista
- edistää eri toimijoiden yhteistyötä ja verkostoitumista
- edistää luonnonvarojen kestävästä käytöstä
- parantaa alueen ihmisten elinoloja ja yhteisöllisyyttä
- edistää maaseudun asukkaiden harrastustoiminnan säilymistä
- edistää tasa-arvoa
- edistää nuorten osallistumista
- lisätä maaseudun ja kaupungin vuorovaikutusta ja vaikuttamismahdollisuuksia

Kansainvälisten hankkeiden tulee **1. tason** kriteerien lisäksi täyttää **vähintään yksi (1)** seuraavista kriteereistä:

- tuoda lisäarvoa hakijayhteisön toimintaan
- tuoda Kalakukko-alueelle uusia ideoita, tietotaitoa ja osaamista tai hyödyntää Kalakukko-alueen osaamista ja tietotaitoa muualla
- kehittää mukana olevien toimijoiden alueiden välisiä tai kansainvälisiä yhteistyövalmiuksia
- lisätä toimijoiden, etenkin nuorten, kiinnostusta ja innostusta oman kotiseutunsa kehittämiseen
- edistää Kalakukko-alueelle tulevien ulkomaisten matkailijoiden tai työntekijöiden viihtyisyyttä tai sopeutumista
- edistää Kalakukko-alueen tuotteiden ja palveluiden menekkiä ja tunnettua maailmalla
- edistää yhteisten alueiden- tai kansainvälisten tapahtumien järjestämistä
- edistää monikulttuurisuutta ja suvaitsevaisuutta

Kansainvälisen hankkeen hallinnoijalta edellytetään lisäksi riittäviä kommunikointivalmiuksia tai niiden järjestämisen kuvausta jo hankesuunnitelmassa.

Liite 4

A. Sidosryhmäkartta

Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n sidosryhmät ja niiden merkitys yhdistykselle

KUKA	LISÄARVO (mitä tuo verkostoon)	VASTUUHENKILO	YHTEYSTIEDOT
1) Strategiset kumppanit (tieto, osaaminen ja arvot on yhdistettävissä) Toiminta-alueen kunnat - Kuopio - Siilinjärvi - Juankoski - Kaavi - Tuusniemi - Rautavaara Mansikka ry Veturi ry	Kunnat mahdollistavat omalla 20 %:n rahoitusosuudella EU:n maaseuturahaston täysimääräisen käytön toiminta-alueellamme. Kunnat on rahoittaja- ja kehittäjäkumppani, joiden tieto ja osaaminen yhdistettävissä toimintaryhmätöihin. Mansikka ry ja Ylä-Savon Veturi ry ovat vastaavalla tavalla toimivia kuin Kalakukko ry eli olemme Pohjois-Savon toimintaryhmiä. Tietopääoma, osaaminen ja arvot on yhdistettävissä. Mansikka ry:n toiminta-alue Sisä-Savo ja Veturi ry:n Ylä-Savo.	Kunnissa kunnan- tai talousjohtaja, yritys-, maaseutu- ja elinkeinoasiamiehet Mansikka ry toiminnanjohtaja ja puheenjohtaja Ylä-Savon veturi ry toiminnanjohtaja ja puheenjohtaja	Petteri Paronen, Sirpa Lähti-Hyvönen, puh. 044 718 2132 sirpa.latti-hyvonen(at)kuopio.fi Vesa Lötjönen, puh. 044 7401101 vesa.lotjonen(at)siilinjärvi.fi Heikki Simonen, Petri Kangasperko, puh. 0400 678 080 petri.kangasperko(at)juankoski.fi Liisa Jokela, Ari Sopanen, puh. 0400 673 351 ari.sopanen(at)kaavi.fi Toni Auvinen, puh. 0400 218 633 toni.auvinen(at)tuusniemi.fi Unto Murto, puh. 040 860 8100 unto.murto(at)rautavaara.fi Janne Tervo Sanna Kauvosaari sanna.kauvosaari(at)mansikkary.fi puh. 040 532 5310 Maria Hartikainen maria.hartikainen(at)ylsasavonveturi.fi puh. 0440 760 773
2) Yhteistyökumppanit Sydän Savon Maaseutupalvelu ProAgria MTK Kuopion seudun Uusyrityskeskus Pohjois-Savon ELY-keskus ja Pohjois-Savon liitto MMM Mavi	Sydän Savon Maaseutupalvelut, ProAgria, MTK, Kuopion seudun Uusyrityskeskus yhteistyö maaseudun yritysneuvonta- ja kehittämistehtävissä Pohjois-Savon ELY-keskus yhteistyökumppani rahoittajana ja maaseudun kehittäjänä MMM ohjaa toimintaamme ja päättää myöntövaltuudestamme Mavi valvoo toimintaamme ja maksaa tuet hakemusten perusteella	Maaseutujohtaja Juha Nykänen Maaseutuasiamies Laura Reinikainen Yritysasiantuntija Marjatta Räsänen Yritysneuvoja Jari Kosonen Toiminnanjohtaja Jari Kauhanen Toimintaryhmäkoordinaattori Tuulikki Vesterinen EU-hankekoordinaattori Juha Minkkinen Ylitarkastaja Sanna Sihvola Ylitarkastaja Kirsi Murtomäki Verkostoasiamies	juha.nykanen(at)siilinjärvi.fi puh. 044 740 1250 marjatta.rasanen(at)proagria.fi puh. 0400 124 897 jari.kosonen(at)juankoski.fi puh.0400-802 084 jari.kauhanen(at)mtk.fi puh. 040 505 6718 tuulikki.vesterinen(at)ely-keskus.fi puh. 0295 026 639 juha.minkkinen(at)pohjois-savo.fi puh. 044 714 2619 sanna.sihvola(at)mmm.fi puh. 09 160 52895 kirsi.murtomaki(at)mavi.fi puh. 02077 25705

2) Yhteistyö- kumppanit Maaseutuverkosto SYTY Pohjois-Savon kylät ry Alueen maaseutu- ja yrittäjäyhdistykset Muut toimintaryhmät	Maaseutuverkosto koko- aa kaikki Suomen Lea- der-toimijat yhteen SYTY Suomen kylätoi- minta ry Pohjois-Savon Kylät ry	Juha-Matti Markkola Pääsihteeri Risto- Matti Niemi Merja Kaija	juha-matti.markkola(at)maaseutu.fi puh. 040 559 9412 risto-matti.niemi(at)syty.fi pohjoissavonkylät(at)gmail.com puh. 050 3723689
3) Palvelutoimittajat TiliCon Oy DataGroup Oy Kiinteistö Oy Isoharja	Tuottavat tukipalve- lut mm. kirjanpito, palkanlaskenta, tie- tohallinto ja toimitilan vuokraus toimin- taamme varten	Toimitusjohtaja Eli- na Ranta Toimitusjohtaja Eric Valta Toimitusjohtaja Jan- ne Kasurinen	elina.ranta(at)tilicon.net puh. 017-2821999 eric.valta(at)datagroup.fi puh. 044 050 0065 janne.kasurinen(at)innocum.fi puh. 044 767 3401
4) Avainasiakkaat Pienyrittäjät Kyläyhdistykset Rekisteröidyt yhdis- tykset Säätiöt Seurakunnat Kunnat Kalakukko ry:n jäse- net	Lisäävät alueen elinvoimaa ja työllis- tyvyyttä Viestivät Kalakukko ry:n toiminnasta omissa verkostois- saan	toiminnanjohtaja Jaana Paananen puheenjohtaja Jor- ma Holopainen	
5) Tiedotusvälineet paikallis- ja maakun- talehdet, radio, tv	Viestivät maaseudun tilasta ja tulevaisuu- desta	toiminnanjohtaja Jaana Paananen puheenjohtaja Jor- ma Holopainen	Uutisjousi Koillis-Savo Pitäjäläinen Soisalon Seutu Savon Sanomat Yle Savo

A. Sidosryhmäanalyysi

1) Strategiset kumppanit, toimintaryhmät ja kunnat

Kalakukko ry:n toimenpiteet

Kuntien informointi rahoitusmahdollisuuksista, toiminnasta raportoiminen vuositason, vuorovaikutus maaseutu-, yritys- ja elinkeinoasiamiesten kanssa. Maaseudun kehittäminen linjassa kuntien ja Pohjois-Savon toimintaryhmien strategioiden sekä maaseutuohjelmien kanssa. Alueen elinolosuhteita ja elinvoimaisuutta parantavat hankkeet, esimerkkinä lähi-demokratiaa lisäävä Asumaan Ääni –hanke sekä lukuisat yritys- ja yleishyödylliset hankkeet joita on rahoitettu Kalakukon rahoituskehiksestä. Muiden toimintaryhmien kanssa tehtävä strateginen ja operatiivinen yhteistyö sekä tiedonvaihto maaseudun kehittämisen edistämiseksi.

Sitoutuminen yhteistyöhön muiden toimintaryhmien ja kuntien kanssa, ja avoimuus uudelle yhteistyölle ja innovaatioille Itä-Suomen maaseudun kehittämisen kentässä.

Sidosryhmän odotukset

Yhteistyö paikallisessa maaseutuohjelmayhteistyössä, lähidemokratian vahvistaminen, yrittäjyyden ja kylien kehittäminen ja tukeminen, palveluiden turvaaminen kylillä, informaatio hanketoiminnasta ja rahoituslähteistä, uuden teknologian hyödyntäminen kehittämissä.

Mittarit

Hankkeiden määrä, syntyneet uudet työpaikat ja säilytetyt työpaikat. Kunnostetut/uudet rakennukset ja reitistöt, talkootuntien määrä, uudet asukkaat, uudet ja säilytetyt palvelut, kyläsuunnitelmat. Tilaisuuksien määrä, henkilökohtaiset tapaamiset ja yhteydenotot.

3) Yhteistyökumppanit

Kalakukko ry:n toimenpiteet

Väli-, vuosi- ja loppuraportit sekä maksatushakemukset rahoittajan edellyttämällä tavalla, yhteensovituspalaverit, aktiivinen yhteydenpito ja tiedonvälitys (ml. yhteiset tiedottamistoimenpiteet), osallistuminen koulutuksiin.

Sidosryhmän odotukset

Raportoiminen kehittämisstrategian toteuttamisesta, indikaattoritiedot, vuosi- ja väliraportointi, maksatukset, aktiivinen tiedottaminen ja vuorovaikutus kumppaneiden kesken.

Mittarit

Raporttien ja palaverien lukumäärät. Koulutustilaisuudet. Yhteiset tiedotustoimenpiteet.

4) Palvelutoimittajat

Kalakukko ry:n toimenpiteet

Yhdistyksen toiminta ja raportointi yhdistys- ja muiden yhdistystä velvoittavien lainsäädäntöjen mukaista sekä palvelutoimittajan määräaikojen ja eräpäivien noudattaminen

Sidosryhmän odotukset

Yhteistyö palvelun toimivuuden edistämiseksi. Velvoitteiden hoitaminen palvelutoimittajalle määräajassa. Tiedotus yhdistyksen toimintaa ja ko. palvelua koskevissa asioissa.

Mittarit

Toiminnan raportointi, tyytyväisyys palvelutoimittajaan, tiedonkulkukatkokset, palvelun kustannukset

5) Avainasiakkaat, hanketoimijat ja alueen asukkaat

Kalakukko ry:n toimenpiteet

Alueen asukkaille ja yrittäjille tiedotetaan Kalakukko ry:n toiminnasta jatkuvasti. Kaikissa toiminta-alueen kunnissa järjestetään vuosittain kaikille kuntalaisille avoimia tiedotustilaisuuksia, joissa kerrotaan millaisiin hankkeisiin ja millä ehdoilla tukea on mahdollista saada.

Lisäksi yhdistys järjestää vuosittain tai tarpeen mukaan kaikille halukkaille avointa hankkeiden suunnittelu- ja hallinnointikoulutusta. Hanketoimijat saavat henkilökohtaista opastusta hankkeen suunnitteluvaiheesta toteutukseen ja hankkeen päättämiseen saakka.

Sidosryhmän odotukset

Hanketoimijat ja alueen asukkaat kaipaavat henkilökohtaista neuvontaa sekä haku- että maksatusvaiheissa. Tietoa tarvitaan mm. rahoitusmahdollisuuksista ja erilaisista hanketyypeistä sekä esimerkkejä toteutuneista hankkeista. Hankkeiden sisällöllisen suunnittelun opastusta, tukibyrokraatian selventämistä ja rahoituksellista tukea tarvitaan, jotta ruohonjuuritason ajatukset syntyvät toiminnaksi ja tuloksiksi.

Mittarit

Hankehakemusten määrä, rahoitetut hankkeet. Asiakaspalvelutapahtumat/käynnit. Lehtitikkelit ja ilmoitukset, tiedotus- ja koulutustilaisuudet.

6) Tiedotusvälineet

Kalakukko ry:n toimenpiteet

Lehdistötiedotteet, lehtijuttujen laadinta, sähköinen markkinointi; internetsivut, facebook.

Sidosryhmän odotukset

Laadukkaiden ja asiasisällöltään paikallisia asukkaita palvelevien juttujen tuottaminen. Uutiskynnyksen ylittävien tapahtumien/toimenpiteiden julkaiseminen. Paikallisesta toiminnasta tiedottaminen.

Mittarit

Juttujen/artikkelien määrä paikallisissa ja valtakunnallisissa medioissa. Näkyminen verkkomedioissa.

7) Henkilökunta ml. hallitus

Kalakukko ry:n toimenpiteet

Toiminta yhdistys- ja työlainsäädännön sekä hyvän hallintotavan mukaista. Koulutustilaisuudet hallitukselle sekä henkilökunnalle tarpeen mukaan. Johto toiminnanohjausjärjestelmän sekä Kalakukon intran hyödyntäminen henkilökunnan perehdyttämisessä sekä tiedonvälityksessä. Yhteistyö ja tiedonvaihto muiden toimintaryhmien (erityisesti Pohjois-Savo) henkilöstön ja hallituksen kanssa.

Odotukset

Kehittämisyhdistyksessä toteutettavan kehittämisohjelman vaikuttavuus ja täytäntöönpano, kohdennettu ja aktiivinen tiedottaminen, kylille ja kunnille järjestettävät infotilaisuudet. Kehittämistyön kohdentaminen maaseudun toimintaympäristön muutos- ja kipukohtiin, hankebyrokraatian keventäminen. Luotettava, motivoiva ja työhyvinvoinnista huolehtiva työnantaja sekä hallitusammattilainen.

Mittarit

Koulutustilaisuuksien määrä, käsiteltyjen ja puollettujen hankehakemusten määrä, tiedotustilaisuudet ja medianäkyvyys. Omat hankkeet ja niiden tulokset. Kansainvälistymiseen liittyvän aktivoinnin määrä ja toteutuneet toimenpiteet. Työssä onnistuminen ja uudet toimintamallit.

Liite 5

Oppimissuunnitelma

Hallitus:

Toiminnanohjausjärjestelmä ja Kalakukon intra mahdollistavat verkossa tapahtuvan tietojenvaihdon hallituksen ja työntekijöiden välillä sekä toimintaprosessien laadun säilymisen ja yhteneväisyyden mm. Mansikka ry:n kanssa. Kehittämisyhdistys Kalakukon hallitukselle järjestetään vuosittain koulutus Leader-toiminnasta, hallitustyöskentelystä, intranetin käytöstä sekä hallituksen velvollisuuksista ja vastuista. Lisäksi ohjelmakaudella 2014–2020 Pohjois-Savon toimintaryhmät pitävät joka toinen vuosi yhteisen ja joka toinen vuosi toimintaryhmän oman hallitusten jäsenten hyvien käytäntöjen ja yhteistyön syventämisen kehittämispäivän.

Henkilöstö:

Kalakukko ry:n henkilöstö osallistuu aktiivisesti muun muassa Maaseutuverkostoyksikön ja Suomen Kylätoiminta ry:n sekä MMM:n järjestämiin koulutuksiin, joita on noin 4-6 tapahtumaa vuosittain. Kalakukko ry:n toiminnanohjausjärjestelmän avulla toimintaprosessien laatu säilyy sekä henkilöstön perehdyttäminen ja kriisitilanteissa toimiminen helpottuvat. Ohjelmakaudella 2014–2020 Pohjois-Savon toimintaryhmien henkilöstö kokoontuu kaksi kertaa vuodessa kehittämään osaamistaan yhdessä. Päivän ohjelma suunnitellaan tarpeita vastaavaksi ja tarkoituksena on vaihtaa ajatuksia ja oppia uutta hankehallinnoinnista ja aktivoinnista sekä ylläpitää henkilöstön työkykyä.

Hanketoimijat:

Hanketoimijoille järjestetään koulutusta ja opastusta ympärivuotisesti hankkeen hakuprosessin alkumetreiltä loppumaksatukseen saakka. Lisäksi järjestämme muiden toimintaryhmien kanssa vuosittain yhteisiä tilaisuuksia mm. hankkeiden kirjanpitoon ja maksatukseen liittyen.

Liite 6

Yhdistyksen säännöt**SÄÄNNÖT****1 § Nimi ja kotipaikka**

Yhdistyksen nimi on KEHITTÄMISYHDISTYS KALAKUKKO RY ja sen kotipaikka on Juankosken kaupunki.

Kansainvälisissä yhteyksissä yhdistyksestä voidaan käyttää epävirallista englanninkielistä nimeä Development Association Kalakukko.

2 § Yhdistyksen tarkoitus ja toimintamuodot

Yhdistyksen tarkoituksena on toimia paikallisten palveluiden säilyttämiseksi, vähentää työttömyyttä, toimia palveluiden, elinkeinotoiminnan ja työllisyyden yleisten edellytysten kehittämiseksi sekä edistää ja kehittää alueen asukkaiden ja vieraiden viihtyisyyttä kestävän kehityksen periaattein.

Tarkoituksen toteuttamiseksi yhdistys:

- a) osallistuu Euroopan Unionin maaseudun kehittämisohjelmien ja vastaavien kansallisten ohjelmien toteuttamiseen
- b) ylläpitää ja kehittää paikallistasolta lähtevää toimintaa, ideoita, hankkeita sekä edistää maaseudun toimijoiden yhteistyötä ja verkottumista
- c) järjestää kursseja, koulutus-, kokous- ja esitelmätilaisuuksia
- d) järjestää jäsenilleen opintomatkoja
- e) harjoittaa julkaisu- ja tiedotustoimintaa
- f) antaa lausuntoja ja tekee esityksiä
- g) voi edistää tarkoituksensa toteuttamista muilla samankaltaisilla tavoilla kuin edellä kohdissa a) – f) on mainittu

Toimintansa tukemiseksi yhdistys voi järjestää maksullisia huvi- ja esitelmätilaisuuksia, harjoittaa alaansa liittyvää julkaisutoimintaa ja toimeenpanna asianmukaisella luvalla rahankeräyksiä ja arpajaisia. Yhdistys voi ottaa vastaan lahjoituksia, testamentteja sekä avustuksia ja se voi omistaa toimintaansa varten tarpeellista kiinteää ja irtainta omaisuutta.

Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena ei ole voiton tai muun välittömän taloudellisen edun hankkiminen siihen osallisille.

3 § Jäsenet

Jäseneksi voivat liittyä yhdistyksen päämääriä tukevat sekä yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt hyväksyvät yksityiset henkilöt, rekisteröidyt yhdistykset ja yritykset, muut oikeuskelpoiset yhteisöt, säätiöt ja kunnat.

Yhdistyksen hallitus päättää uusien jäsenten hyväksymisestä yhdistyksen jäseniksi.

4 § Jäsenen eroaminen ja erottaminen

Jäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle tai sen puheenjohtajalle. Jäsen voi myös erota ilmoittamalla siitä yhdistyksen kokouksessa pöytäkirjaan merkittäväksi. Eroaminen astuu voimaan eroilmoituksen antamista seuraavan kalenterivuoden alusta lukien.

Yhdistyksen hallitus voi erottaa jäsenen yhdistyksestä, jos jäsen on jättänyt eräänntyneen jäsenmaksunsa maksamatta tai on muuten jättänyt täyttämättä ne velvollisuudet, joihin jäsen on yhdistykseen liittymällä sitoutunut tai on menettelyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella huomattavasti vahingoittanut yhdistystä tai ei enää täytä laissa taikka yhdistyksen säännöissä mainittuja jäsenyyden ehtoja.

5 § Liittymis- ja jäsenmaksu

Yhdistyksen jäsenet suorittavat yhdistykseen liittyessään liittymismaksun, jonka euromäärän yhdistyksen vuosikokous määrää erikseen yksityisten jäsenten sekä yhteisöjäsenten osalta. Liittymismaksut voivat olla erisuuruiset yksityishenkilöillä ja yhteisöillä.

Yhdistyksen jäseniltä peritään vuotuista jäsenmaksua, jonka euromäärän yhdistyksen vuosikokous määrää erikseen yksityisten jäsenten sekä yhteisöjäsenten osalta. Vuosikokous voi myös määrätä jäsenmaksun kattamaan useamman kuin yhden vuoden maksun. Jäsenmaksun maksuajankohdasta päättää yhdistyksen vuosikokous. Jäsenmaksut voivat olla erisuuruiset yksityishenkilöillä ja yhteisöillä.

6 § Hallitus

Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, johon kuuluu vuosikokouksessa valitut puheenjohtaja ja 9 varsinaista jäsentä sekä heille kullekin henkilökohtaiset varajäsenet. Puheenjohtaja, varsinaiset jäsenet ja varajäsenet valitaan kalenterivuodeksi kerrallaan. Hallituksen toimikausi alkaa vuosikokouksen valinnan jälkeen. Hallituksen varsinaiseksi jäseneksi ja varajäseneksi voidaan sama henkilö valita yhtäjaksoisesti enintään kolmena vuotena. Hallituksen puheenjohtajaksi voidaan sama henkilö valita yhtäjaksoisesti enintään kuutena vuonna.

Hallituksen jäsenten on edustettava tasapuolisesti alueen yksittäisiä asukkaita, yrittäjiä ja yhdistyksiä sekä paikallista julkista tahoa. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan ja ottaa keskuudestaan tai ulkopuolelta sihteerin, rahastonhoitajan ja muut tarvittavat toimihenkilöt.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan tai hallituksen toimesta yhdistyksen toiminnanjohtajan kutsusta. Puheenjohta

jan/varapuheenjohtajan/toiminnanjohtajan on kutsuttava hallitus koolle, kun hän katsoo siihen olevan aihetta tai kun vähintään puolet hallituksen jäsenistä sitä vaatii.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet hallituksen jäsenistä on läsnä.

Päätökset hallituksen kokouksissa tehdään yksinkertaisella ääntenenemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, paitsi vaaleissa ratkaisee arpa.

Hallituksen kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään läsnä olleiden nimet, esillä olleet asiat ja tehdyt päätökset.

Hallitus voi tarvittaessa perustaa avukseen toimikuntia ja työryhmiä.

7 § Nimen kirjoittaminen

Yhdistyksen nimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja tai jompikumpi heistä yhdessä yhdistyksen toiminnanjohtajan kanssa.

8 § Toiminta- ja tilikausi

Yhdistyksen toiminta- ja tilikausi on kalenterivuosi.

Tilinpäätös tarvittavine asiakirjoineen ja hallituksen vuosikertomus on annettava tilintarkastajalle vähintään kuukautta ennen vuosikokousta, jossa tilinpäätös tulee vahvistettavaksi.

Tilintarkastajien on annettava tilintarkastuskertomus yhdistyksen hallitukselle viimeistään kaksi viikkoa ennen vuosikokousta. Yhdistyksen tilintarkastajaksi on valittava auktorisoitu tilintarkastaja.

9 § Yhdistyksen kokouksen koolle kutsuminen

Yhdistyksen kokoukset kutsuu koolle hallitus. Kokouskutsu on toimitettava viimeistään seitsemän (7) päivää ennen kokousta julkaisemalla kutsu Savon Sanomissa tai muussa yhdistyksen kotipaikalla ilmestyvässä sanomalehdessä.

10 § Yhdistyksen kokoukset

Yhdistyksen vuosikokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivänä tammi-toukokuussa.

Ylimääräinen kokous pidetään, kun yhdistyksen kokous niin päättää tai yhdistyksen hallitus katsoo siihen olevan aihetta taikka vähintään yksi kymmenesosa (1/10) yhdistyksen äänioikeutetuista jäsenistä sitä hallitukselta erityisesti ilmoitettua asiaa varten kirjallisesti vaatii. Kokous on pidettävä kolmenkymmenen vuorokauden kuluessa siitä, kun vaatimus sen pitämisestä on esitetty hallitukselle.

Yhdistyksen kokouksessa on jokaisella jäsenellä yksi ääni.

Yhdistyksen päätökseksi tulee, ellei säännöissä ole toisin määrätty, se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa.

11 § Vuosikokous

Yhdistyksen vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Avataan kokous
2. Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja tarvittaessa kaksi ääntenlaskijaa
3. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Hyväksytään kokouksen työjärjestys
5. Esitetään tilinpäätös, vuosikertomus ja tilintarkastajien lausunto
6. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille vastuuvetäjille
7. Vahvistetaan toimintasuunnitelma, talousarvio sekä määrätään liittymis- ja jäsenmaksun suuruus henkilöjäsenien ja yhteisöjäsenien osalta
8. Määrätään puheenjohtajan, hallituksen jäsenien ja tilintarkastajien palkkiot
9. Valitaan hallituksen puheenjohtaja
10. Valitaan hallituksen varsinaiset jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet
11. Valitaan tilintarkastaja ja varatilintarkastaja
12. Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat
13. Päätetään kokous

12 § Sääntöjen muuttaminen ja yhdistyksen purkaminen

Päätös sääntöjen muuttamisesta ja yhdistyksen purkamisesta on tehtävä yhdistyksen kokouksessa vähintään kolmen neljäsosan ($\frac{3}{4}$) enemmistöllä annetuista äänistä. Kokouskutsussa on mainittava sääntöjen muuttamisesta tai yhdistyksen purkamisesta.

Yhdistyksen purkautuessa tai yhdistyksen tullessa lakkautetuksi yhdistyksen viimeinen yhdistyskokous määrää varojen käytöstä, jotka tulee käyttää yhdistyksen tarkoituksen edistämiseen purkautumisesta tai lakkauttamisesta päättävän kokouksen määräämällä tavalla.

13 § Muut määräykset

Edellä olevien määräysten lisäksi yhdistyksen toiminnassa noudatetaan voimassa olevan yhdistyslain säännöksiä.

Liite 7

Hallituksen kokoonpano 2014

Puheenjohtaja Jorma Holopainen, Nilsinä, maaseudun asukkaat

Varsinainen jäsen			Henkilökohtainen varajäsen		
Jari Suihkonen	Rautavaara	yhteisöt ja suuret yritykset	Aarne Soininen	Rautavaara	yhteisöt ja suuret yritykset
Kalle Savolainen	Siilinjärvi	yhteisöt ja suuret yritykset	Eija Savolainen	Siilinjärvi	yhteisöt ja suuret yritykset
Mirja Wihuri	Kuopio	julkinen taho	Mika Eskelinen	Kuopio	julkinen taho
Pentti Puustinen	Nilsinä	julkinen taho	Jaakko Leskinen	Nilsinä	julkinen taho
Lasse Koistinen	Tuusniemi	maaseudun asukkaat	Valto Holopainen	Tuusniemi	maaseudun asukkaat
Sari Pekkarinen	Vehmersalmi	yhteisöt ja suuret yritykset	Anneli Hartikainen	Vehmersalmi	yhteisöt ja suuret yritykset
Otto Poutiainen	Kaavi	maaseudun asukkaat	Ellinoora Martikainen	Kaavi	maaseudun asukkaat
Andrew Atkinson	Juankoski	julkinen taho	Reijo Pirinen	Juankoski	julkinen taho

Liite 8

Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja alueen Leader-ryhmien välinen yhteistyösopimus**Sopijaosapuolet**

Pohjois-Savon ELY-keskus ja alueen Leader-ryhmät: Kehittämisyhdistys Mansikka ry, Kehittämisyhdistys Kalakukko ry ja Ylä-Savon Veturi ry. Jatkossa Leader-ryhmistä käytetään nimityksiä Mansikka, Kalakukko ja Veturi.

Sopimuksen kohde

Pohjois-Savon maaseudun kehittämissuunnitelman ja paikallisten kehittämisstrategioiden mukaisen maaseudun kehittämisen yhteistyö ja työnjako Pohjois-Savossa ohjelmakaudella 2014 – 2020.

Maaseudun yritystukien aluemäärittäminen

Pohjois-Savo katsotaan maaseutualueeksi, lukuun ottamatta Kuopion ja Varkauden keskustajamia. Kuopion aluerajaus on sovittu ELY-keskuksen, Kalakukon ja Kuopion kaupungin kanssa oheisen kartan (liite 1) mukaiseksi yhteisesti hyväksytyllä allekirjoitetulla sopimuksella. Vastaavasti Varkauden aluerajaus on sovittu ELY-keskuksen, Mansikan ja Varkauden kaupungin kanssa oheisen kartan (liite 2) mukaiseksi yhteisesti hyväksytyllä allekirjoitetulla sopimuksella. Maa- ja metsätalousministeriön ohjeistuksen mukaan Varkaus alle 30 000 asukkaan kaupunkina voitaisiin katsoa kokonaisuudessaan maaseuduksi, mutta se on halunnut rajata keskustamaisen kaupunkialueensa maaseuturahastosta rahoitettavien yritystukien ja yleishyödyllisten investointitukien ulkopuolelle.

Yritystukien aluemäärittäminen on Pohjois-Savossa yhteneväinen Leader-ryhmien (Mansikka, Kalakukko ja Veturi) toiminta-alueen kanssa.

Työnjako yritysrahoituksessa ja kehittämishankkeiden rahoituksessa sekä yhteen sovitut valintakriteerit ja rahoituksen painotukset**Yritystuet**

ELY –keskus rahoittaa mikroyrityksiä ja pieniä yrityksiä.

- ELY –keskus vastaa pääsääntöisesti elintarvikkeiden jatkojalostukseen liittyvästä rahoituksesta (Leader-ryhmien rahoitus täydentää tätä esim. lähiruokaan liittyvillä paikallisilla toimilla)
- ELY -keskus vastaa toimiville yrityksille myönnettävästä perustamistuesta

Leader-ryhmät rahoittavat sellaisia mikroyrityksiä, joiden työllistävyys on pääsääntöisesti enintään viisi (5) vuosityöpaikkaa ja joiden hankkeen kustannusarvio on pääsääntöisesti alle 100 000 euroa.

- Leader-ryhmät voivat myöntää aloittaville yrityksille perustamistukea enintään 15 000 euroa

Hanketuet

ELY -keskus rahoittaa alueellisen kehittämissuunnitelman mukaisia, pääsääntöisesti maakunnallisia, kehittämishankkeita, jotka ovat valitun strategian mukaisia ja toteuttavat sen painopisteiden tavoitteiden saavuttamista.

Lisäksi ELY-keskus rahoittaa pääsääntöisesti seuraavia yhteensovittua vaativia kehittämistoimia:

- Mahdolliset kyläverkkojen rakentamiset
- Bioenergian / hajautetun energiantuotannon edistäminen
- Luontomatkailun kehittäminen maakunnallisesti

Leader-ryhmät rahoittavat paikallisten kehittämisstrategioidensa mukaisia, pääsääntöisesti paikallisia kehittämishankkeita. Lisäksi Leader-ryhmät rahoittavat pääsääntöisesti seuraavia yhteensovittua vaativia kehittämistoimia:

- Nuorten yrittäjyyskasvatus paikallisina toimina
- Uudet yrittäjyysmuodot
- Teknologian hyödyntäminen hyvinvointi- ja lähipalveluiden tuotannossa
- Suoramyyntin ja keruutuotteiden markkinoinnin edistäminen
- Luontomatkailun paikalliset tuotteistamistoimet

ELY-keskus ja Leader-ryhmät toteuttavat yhteisesti mm.

- Innovaatioiden edistäminen Innovaatioleirien ja kilpailun kautta
- Ohjelmaviestintää ja -arviointia

Valintakriteerit ja rahoituksen painotukset

Osapuolet käyttävät kaikkien hankkeiden ja toimien valinnassa julkisesti nähtävillä olevia valintakriteereitä. ELY-keskus käyttää valintakriteereitä, jotka on määritelty toimenpidekohtaisesti Manner-Suomen maaseutuohjelmassa. Lisäksi ELY-keskus käyttää alueellisia valintakriteereitä, jos niitä yhteisesti sopien otetaan käyttöön. Leader-ryhmillä on kullakin käytössään oman paikallisen strategiansa mukaiset vapaammin määritellyt valintakriteerit.

Valintakriteerien yhteensovitus on tehty käymällä yhdessä läpi sähköpostitse 5.6.2014 kunkin toimijan valintakriteerit (ELY-keskuksen valintakriteerit, alueellinen luonnos 22.4.2014) ja yhteisesti toteamalla, että niiden tavoite on samansuuntainen; Niiden käyttäminen tukee maakunnan maaseudun kehittämisen paikallisten strategioiden ja alueellisen kehittämissuunnitelman tavoitteita.

Rahoituksen painotukset (hanketuet ja yritystuet, kohdistuminen painopisteisiin) on esitetty kunkin toimijan kehittämissuunnitelmassa tai strategiassa, jonka mukaisesti osapuolet toimivat.

Tarkemmat toimialakohtaiset rahoituslinjaukset käsitellään ja hyväksytään maaseuturyhmässä vuosittain. Kaikki osapuolet sitoutuvat linjauksia noudattamaan. Niistä voidaan poiketa vain painavista syistä ja yhteisesti keskustellen.

Lisäksi Leader-ryhmät luovat keskenään yhtenäiset käytännöt rahoitettavien hankkeiden valintaan ja tukitasoihin.

Sovitut toimintatavat ja yhteistyön muodot

Tavoitteena on asiakaslähtöinen toimintatapa, jossa ELY-keskus tai Leader-ryhmä ohjaa tuenhakijan hänen kannaltaan parhaan rahoittajan puoleen ensimmäisestä yhteydenotosta alkaen. Lisäksi tavoitteena on neuvoa hakijoita ja toimijoita laadukkaasti ja yhdenmukaisesti.

ELY-keskus järjestää Leader-ryhmille säännöllisesti vuosittain ja toimijoille Leader-ryhmien kanssa tarvittaessa yhteisiä tilaisuuksia esim. hankehaku- ja maksatusasioista. Lisäksi hanketoimijoille pidetään hankekohtaisesti aloituspalaverit (ELY-keskus: alueelliset hankkeet, Leader-ryhmät: paikalliset hankkeet).

ELY-keskuksen asettama **maaseuturyhmä** jatkaa työtään. Se käsittelee mm. maaseutuohjelman toimeenpanon tilannetta ja rahoituslinjauksia. Maaseuturyhmän tehtävät ja jäsenet alkavalle ohjelmakaudelle vahvistetaan ohjelman käynnistyessä. Ryhmään nimetään jäsenet ELY-keskuksesta, Leader-ryhmistä, maakunnan liitosta, tuottaja- ja neuvontajärjestöistä sekä kunnista ja tarvittaessa muualta.

Maakunnallisen **Leader-yhteistyöryhmän** työtä jatketaan. Sen tehtävänä on tiedon välittäminen ja toiminnan yhteensovittaminen eri rahoittajien kesken. Ryhmässä ovat edustettuina ELY-keskus, Leader-ryhmät ja Pohjois-Savon liitto. Tarvittaessa voidaan kokoonpanoa laajentaa. Ryhmän toimintaa kehitetään esim. yksittäisten hankkeiden käsittelystä enemmän teemoittaiseen käsittelyyn. Toimintatapa ja ryhmän tehtävät sovitaan yhteisesti ohjelman käynnistyessä.

Viestinnän yhteensovitus

Tavoitteena on tiedottaa aktiivisesti ja monipuolisesti toimijoille, sidosryhmille ja suurelle yleisölle maaseutuohjelman rahoitusmahdollisuuksista ja hankkeista.

Kukin toimija vastaa omasta tiedotuksestaan viestintäsuunnitelmansa mukaisesti. Tätä täydennetään toteuttamalla yhteistä maakuntatason ohjelmaviestintää, esim. Pohjois-Savon yhteisen maaseututiedotushankkeen kautta.

Maakuntatasolla yhteistyötä tehdään myös rakennerahaston viestinnän kanssa. RR-viestinnän organisoituminen ja alueellinen vastuu on valmistelun alla. Maaseutuohjelman puolelta ollaan aktiivisesti edistämässä yhteistyötä ja viestinnällisten toimien yhteensovittamista alueellisesti.

Muut sopimusehdot Tätä sopimusta voidaan muuttaa liitteeksi otettavalla lisäsopimuksella. Se tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

Sopimuksen voimassaolo

Tämä sopimus astuu voimaan, kun kaikki osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Voimassaolo edellyttää kullekin Leader-ryhmälle MMM:n hyväksymispäätöstä, sekä sen mukaista sopimusta.

Tätä sopimusta on tehty neljä samasanaista kappaletta, yksi ELY-keskukselle ja yksi kullekin Leader-ryhmälle.

Yhteistyösopimuksen allekirjoittajat

Pohjois-Savon ELY-keskus

Kuopiossa _____ päivänä _____ kuuta 2014

johtaja
Kari Virranta

yksikön päällikkö, maaseutu ja energia
Pekka Kärkkäinen

Kehittämisyhdistys Mansikka ry

Suonenjoella _____ päivänä _____ kuuta 2014

hallituksen puheenjohtaja
Minna Ropponen

toiminnanjohtaja
Sanna Kauvosaari

Kehittämisyhdistys Kalakukko ry

Siilinjärvellä _____ päivänä _____ kuuta 2014

hallituksen puheenjohtaja
Jorma Holopainen

toiminnanjohtaja
Jaana Paananen

Ylä-Savon Veturi ry

Iisalmessa _____ päivänä _____ kuuta 2014

hallituksen puheenjohtaja
Wilma Harmoinen

toiminnanjohtaja
Maria Hartikainen

Liitteet: Sopimus ja kartta Kuopion keskustaa koskevasta taajamarajauksesta
Sopimus ja kartta Varkauden keskustaa koskevasta taajamarajauksesta

Kuntien sitoumukset

KAAVIN KUNTA
Kunnanhallitus

7.4.2014 § 74

LEADER OHJELMAAN OSALLISTUMINEN EU OHJELMAKAUDELLA 2014-2020. Asia 15.

KH § 74

Euroopan unionin komissio on antanut esityksensä maaseutuasetukseksi syksyllä 2011. Maaseuturahaston tehtävänä on edistää kestävästä maaseudun kehittämistä koko unionin alueella. Se tukee unionin maataloutta alue- ja ympäristönäkökulmasta tasapainoisemmaksi ja innovatiivisemmaksi. Maaseutuasetuksen mukaan paikallislähtöinen kehittäminen unionin maaseutualueilla eli LEADER toiminta jatkuu myös tulevilla ohjelmakaudella.

Kuntien rahoitusosuus tulee olemaan sama kuin viime ohjelmakaudella eli 20 %:a ohjelman toteutuksesta.

Keväällä 2012 MMM on ohjeistanut LEADER-toimintaryhmiä alueellisten kehittämisstrategioiden valmistelussa. Valmistelutyö on kaksivaiheinen 1) strategia-osa ja 2) virallinen valmisteluosa, rahoitusneuvottelut ja kuntarahoitusosuuden osoittaminen sekä hakuprosessi. Suomessa valmistelutyötä tehdään valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Alustavien tietojen mukaan esitys paikallisesta kehittämisstrategiasta tulee olla MMM:ssä 24.4.2014.

Kalakukko ry viimeistelee oman alueensa paikallista kehittämisstrategiaa. Strategian laatimista varten Kalakukko ry (Kuopion maaseutualueet, Juankoski, Kaavi, Rautavaara, Siilinjärvi, Maaninka ja Tuusniemi) tarvitsee toiminta-alueensa kunnilta päätöksen sitoutumisesta LEADER ohjelman 20 %:n kuntarahoitusosuuteen (3,7 euroa/asukas/vuosi) tulevalle ohjelmakaudelle 2014-2020.

Kaavin kunnan alustava kuntarahoituksen määrä vuodelle 2014 olisi 12.188 euroa.

Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n kehittämisstrategia ohjelmakaudelle 2014 - 2020 on jaettu esityslistan mukana.

Lausuntoa pyydetään 4.4.2014 mennessä.

Ehdotus: Kaavin kunta sitoutuu Kalakukko ry:n LEADER-ohjelman enintään 3,7 euroa/asukas/vuosi kuntarahoitusosuuteen ohjelmakaudelle 2014 - 2020.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus

04.03.2014 /RP

Aika 27.02.2014 klo 8:30**Paikka** Kaupunginhallituksen kokoushuone**Käsittelyt asiat**

§	Otsikko
37	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
38	Pöytäkirjantarkastajien valinta
39	Osallistuminen LEADER ohjelmaan tulevilla EU ohjelmakaudella 2014-2020
40	Juankosken kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet
41	Lausunto laista kunta- ja palvelurakennemuutoksesta annetun lain eräiden velvoitteiden voimassaolon jatkamisesta
42	Tiedoksi esitettävät asiat ja kirjelmät
43	Keskusteluasiat

Osallistujat

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Hansen Aurora	8:30 - 11:15	jäsen	
	Hartikainen Kari	8:30 - 11:15	jäsen	
	Partanen Anna	8:30 - 11:15	jäsen	
	Riekkinen Maarit	8:30 - 11:15	jäsen	
	Romppanen Matti	8:30 - 11:15	varapuheenjohtaja	
	Tirkkonen Veijo	8:30 - 11:15	puheenjohtaja	
	Konttinen Heimo	8:30 - 11:15	kaupunginvaltuuston pj.	
	Lösönen Jouko	8:30 - 11:15	kaupunginvaltuuston I vpj.	
	Vartiainen Pekka	8:30 - 10:20	Kaupunginvaltuuston II vpj.	
	Kangasperko Petri	8:30 - 11:15	kaupunginjoht/esittelijä	
	Matinniemi Kaisu	8:30 - 11:15	hallintojoht/pöytäkirjanpitäjä	
	Tirkkonen Kaisa	8:30 - 11:15	varajäsen	Eeva Konttisen sijalla
	Heikkinen Matti J.	8:30 - 11:15	varajäsen	Jarmo Nykäsen sijalla
	Rytkönen Lauri	8:30 - 11:15	varajäsen	Mika Walliuksen sijalla
Poissa	Konttinen Eeva		jäsen	
	Nykänen Jarmo		jäsen	
	Wallius Mika		jäsen	

Allekirjoitukset

Veijo Tirkkonen
puheenjohtaja

Kaisu Matinniemi
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

37 - 43

Pöytäkirja on tarkastettu

Juankoskella 27.2.2014

Maarit Riekkinen

Matti Romppanen

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävillä

Juankoskella 28.2.2014

pöytäkirjanpitäjä

Kaupunginhallitus	§ 144	20.08.2012
Kaupunginhallitus	§ 39	27.02.2014

Osallistuminen LEADER ohjelmaan tulevalla EU ohjelmakaudella 2014-2020

68/14.03/2012

Kh 20.08.2012 § 144

Euroopan unionin komissio on antanut esityksensä maaseutuasetukseksi syksyllä 2011. Maaseuturahaston tehtävänä on edistää kestävästä maaseudun kehittämistä unionin alueella. Maaseutuasetuksen mukaan paikallislähtöinen kehittäminen maaseutualueilla eli LEADER toiminta jatkuu myös tulevalla ohjelmakaudella. LEADER toiminnan osuus tulee olemaan vähintään 5 %:a tulevasta maaseuturahastosta.

Maaseudun kehittämisohjelman rahoitusta ei ole vielä tiedossa eli ei tiedetä, miten suurta rahoitusta LEADER toimintaan ohjattava 5 %:a tarkoittaa. Suomen osuus maaseuturahoituksesta on tiedossa aikaisintaan syksyllä 2012. Tällä hetkellä rahoituksen arvioidaan pysyvän nykyisellä tasolla tai hieman pienenevän. Kuntien rahoitusosuus tulee todennäköisesti olemaan sama kuin kuluvalla ohjelmakaudella eli 20 %:a ohjelman toteutuksesta.

Kaupunki on maksanut Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:lle LEADER ohjelman kuntarahoitusosuuksia vuosina 2007-2013 n. 140.000 euroa.

Keväällä 2012 MMM on ohjeistanut LEADER-toimintaryhmiä alueellisten kehittämisstrategioiden valmistelussa. Valmistelutyö on kaksivaiheinen 1) strategiaosa ja 2) virallinen valmisteluosa, rahoitusneuvottelut ja kuntasuuden osoittaminen sekä hakuprosessi. Suomessa valmistelutyötä tehdään valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Pohjois-Savon toimintaryhmät ovat mukana alueellisessa maaseudun strategiatyössä ja vastaavat paikallisesta maaseudun kehittämisstrategiasta. Esitys paikallisesta kehittämisstrategiasta tulee olla MMM:ssä 15.10.2012.

Pohjois-Savon LEADER toimintaryhmät, Kalakukko ry, Mansikka ry ja Ylä-Savon Veturi ry, ovat valmistelemassa omien alueidensa paikallisia kehittämisstrategioita tulevalle EU:n ohjelmakaudelle 2014-2020. Strategian laatimista varten Kalakukko ry tarvitsee toiminta-alueensa kunnilta alustavan päätöksen sitoutumisesta LEADER ohjelman valmisteluun ja rahoitusneuvotteluihin sekä sitoumuksen, mihin toiminta-alueeseen kunta kuuluu ohjelmakaudella 2014-2020.

Toiminta-alueen valinnassa olevat kriteerit ovat:

1. kunta voi kuulua vain yhteen toimintaryhmään,
2. kunta voi jakautua useampaan toimintaryhmään, mutta siitä on oltava selkeät sopimukset.

Ehdotus

Juankosken kaupunki ilmoittaa alustavana kantanaan, että se sitoutuu LEADER ohjelman valmisteluun ja rahoitusneuvotteluihin, mutta tekee lopullisen päätöksen sitoutumisesta sen jälkeen, kun neuvotteluissa on selvittynyt kaupungin lopullinen rahoitusvastuu.

Kaupunki sitoutuu Kalakukko ry:n toimintaryhmän alueeseen ohjelmakaudella 2014-2020.

Kaupunginhallitus	§ 144	20.08.2012
Kaupunginhallitus	§ 39	27.02.2014

Päätös

Esittelijän esitys hyväksyttiin.

Kh § 39

Valmistelija/lisätiedot:

Elinkeinoasiamies Liisa Jokela, puh. 040-487 8310, liisa.jokela(at)juankoski.fi

Kehittämisyhdistys Kalakukko ry valmistelee paikallista kehittämisstrategiaa Eu- ohjelmakaudelle 2014 -2020. Yhdistys hakee Leader-rahoitusohjelman toteuttajatahoksi, toimintaryhmäksi, vuosille 2014 -2020. Maa- ja metsätalousministeriö edellyttää toimintaryhmiltä toiminta-alueensa kuntien sitoumusta 20 % kuntarahaosuudesta ohjelman rahoittamiseen. Rahoitushaku päättyy huhtikuussa 2014.

Haettava rahoituskehys tulisi olemaan 7.559.692,00 euroa, kuntarahan osuus olisi maksimissaan 3,7 €/asukas/vuosi. Juankosken osalta vuoden 2013 asukasluvun mukaan kustannus olisi 18.822 euroa/ vuosi. Koko ohjelmakaudelta kuntaraha olisi 131.753 €, Eu ja valtion vastinraha 658 767 €. Summat ovat alustavia siihen asti kunnes maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa rahoituskehysten.

Leader-rahoitusohjelman toteuttamiseen Kehittämisyhdistys Kalakukko ry ja alueen kunnat solmivat yhteistyösopimuksen, liitteenä nro 15 sopimusluonnos, jossa sovitaan Kalakukko ry:n Leader -ohjelman 2014 -2020 toteuttamiseen liittyvästä kuntayhteistyöstä.

Kalakukko ry pyytää Juankosken kaupungin sitoutumista 20 % kuntarahaosuuteen 3,7 euron asukaskohtaisella vuosiosuudella.

Elinkeinoasiamies esittää, että kaupunki ilmoittaa Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:lle hyväksyvänsä kuntarahaosuuden Leader -ohjelmakaudelle 2014- 2020 ja päättää sitoutua kehittämistoimintaan Kalakukko ry:n kanssa yhteistyösopimuksen mukaisesti. Määräraha tullaan varaamaan elinkeino- ja talousarvio- ja määrärahaan vuosittain ja asia huomioidaan mahdollisessa kuntaliitoksessa vuonna 2017.

Kaupunginjohtajan
Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy elinkeinoasiamiehen esityksen.

Päätös

Esittelijän esitys hyväksyttiin.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta sekä 28.2.2014 yleisesti nähtävänä olleesta pöytäkirjasta otetun otteen oikeaksi todistaa

Juankoskella 3.3.2014

Marjut Rissanen
keskusarkistonhoitaja

Euroopan unionin komissio on antanut esityksensä maaseutualueasetukseksi syksyllä 2011. Maaseuturahaston tehtävänä on edistää kestävästä maaseudun kehittämistä koko unionin alueella. Se tukee unionin maataloutta alue- ja ympäristönäkökulmasta tasapainoisemmaksi ja innovatiivisemmaksi. Maaseutuasetuksen mukaan paikallislähtöinen kehittäminen unionin maaseutualueilla eli LEADER-toiminta jatkuu myös tulevilla ohjelmakaudella.

Kuntien rahoitusosuus tulee olemaan sama kuin viime ohjelmakaudella eli 20 % ohjelman toteutuksesta.

Keväällä 2012 MMM on ohjeistanut LEADER-toimintaryhmiä alueellisten kehittämisstrategioiden valmistelussa. Valmistelutyö on kaksivaiheinen: 1) strategia-osa ja 2) virallinen valmisteluosa, rahoitusneuvottelut ja kuntarahoitusosuuden osoittaminen sekä hakuprosessi. Suomessa valmistelutyötä tehdään valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Alustavien tietojen mukaan esitys paikallisesta kehittämisstrategiasta tulee olla MMM:ssä 24.4.2014.

Kalakukko ry viimeistelee oman alueensa paikallista kehittämisstrategiaa. Strategian valmistelemista varten Kalakukko ry (Kuopion maaseutualueet, Juankoski, Kaavi, Rautavaara, Siilinjärvi, Maaninka ja Tuusniemi) tarvitsee toimintalueensa kunnilta päätöksen sitoutumisesta LEADER ohjelman 20 %:n (3,7 euroa/asukas) kuntarahoisuuteen tulevalle ohjelmakaudelle 2014 – 2020. Maaningan kunnan kuntarahoisuus on vuosittain 14.211 euroa. Lausunto LEADER-ohjelmaan sitoutumisesta pyydetään viimeistään 4.4.2014 mennessä.

Lisäksi Kalakukko ry on toimittanut Maaningan kunnalle hyväksyttäväksi yhteistyösopimuksen (liite 1). Yhteistyösopimus sisältää edellä mainittuun kuntarahoitusosuuteen sitoutumisen, toimintaryhmän raportointivelvollisuuden, yrityshankkeiden valmistelun ja kehittämishankkeiden valmistelun osiot.

Kunnan kuluvan vuoden talousarvioon on varattu määräraha kuntarahoitusosuuden maksamiseksi Kalakukko ry:lle.

Ehdotus:

Kunnanhallitus ilmoittaa Maaningan kunnan sitoutuvan vuositasolla 14.211 euron suuruiseen kuntarahoitusosuuteen LEADER- ohjelmassa kuluvana vuonna alkavalla ohjelmakaudella ja valtuuttaa kunnanjohtajan yksin allekirjoittamaan (liite1) olevan yhteistyösopimuksen Kalakukko ry:n kanssa.

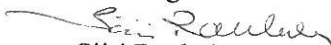
Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

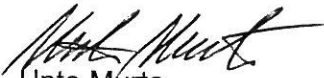
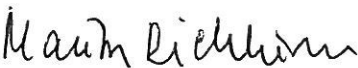
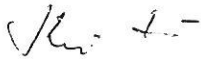
Lisätiedot: kunnanjohtaja Timo Kiviluoma, puh. 044 7488 200

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa.

Maaningalla 27. maaliskuuta 2014

Siiri Raukola
keskusarkistonhoitaja

21. 03. 2014

KOKOUSAIKA	Maanantai 17.03.2014 klo 10.00 - 12.30	
KOKOUSPAIKKA	Kunnantalo, kunnanhallituksen kokoushuone	
SAAPUVILLA OLLEET	Matti Ahonen Mikko Korhonen Kirsi Kokkonen Jorma Korhonen Mika Mustonen, poistui klo 11.50/§:n 82 käsittelyn aikana Rauha Partanen Marita Riekkinen	
MUUT SAAPUVILLA OLLEET	Matti Matikainen, kv:n pj. Veijo Oinonen, kv:n 1. vpj., poissa Rauni Pursiainen, kv:n 2. vpj. Unto Murto, kunnanjohtaja, pöytäkirjanpitäjä, esittelijä	
LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	Kunnanhallituksen kokous todettiin laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.	
ASIAT	§:t 78 - 89	
PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJAT	Pöytäkirjantarkastusvuorossa ovat Marita Riekkinen ja Kirsi Kokkonen sekä varalle Mikko Korhonen ja Rauha Partanen. Valitaan ko. henkilöt.	
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA VARMENNUS	 Matti Ahonen puheenjohtaja	 Unto Murto pöytäkirjanpitäjä
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	19.03.2014 Marita Riekkinen	 Kirsi Kokkonen
PÖYTÄKIRJA ON PIDETTY YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ	19.03.2014 klo 13.00 - 16.00	
	Ilmoitustaulunhoitaja	 Kaisu Heikkinen

RAUTAVAARA-SAVOTTA: LAUSUNTO KEHITTÄMISYHDISTYS KALAKUKKO RY:LLE KUNNAN
OSALLISTUMINEN LEADER OHJELMAAN TULEVALLA EU-OHJELMAKAUDELLA 2014-2020

Khall 79 §
17.03.2014

Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n on lähettänyt 21.2.2014 päivätyn lausuntopyynnön kunnanhallitukselle:

"Euroopan unionin komissio on antanut 17.03.2014 esityksensä maa-
maaseutuasetukseksi syksyllä 2011. Maaseuturahaston tehtävänä on
edistää kestävää maaseudun kehittämistä koko unionin alueella.
Maaseutuasetuksen mukaan paikallislähtöinen kehittäminen maaseu-
tualueilla eli LEADER toiminta jatkuu myös tulevalla ohjelmakaudella.

Kuntien rahoitusosuus tulee olemaan sama kuin viime ohjelmakaudel-
la eli 20%:a ohjelman toteutuksesta.

Keväällä 2012 MMM on ohjeistanut LEADER-toimintaryhmiä alueellis-
ten kehittämisstrategioiden valmistelussa. Valmistelutyö on kaksivai-
heinen 1) strategiaosa ja 2) virallinen valmisteluosa, rahoitusneuvotte-
lut ja kuntaosuuden osoittaminen sekä hakuprosessi. Suomessa
valmistelutyötä tehdään valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti.

Alustavien tietojen mukaan esitys paikallisesta kehittämisstrategiasta
tulee olla MMM:ssä 24.4.2014.

Kalakukko ry viimeistelee alueensa paikallista kehittämisstrategiaa.
Strategian laatimista varten Kalakukko ry (Kuopion maaseutualueet,
Juankoski, Kaavi, Rautavaara, Siilinjärvi, Maaninka ja Tuusniemi)
tarvitsee toiminta-alueensa kunnilta päätöksen sitoutumisesta LEADER
ohjelman 20%:n kuntarahoitusosuuteen (3,7€/asukas/vuosi) tulevalle
ohjelmakaudelle 2014-2020.

Lausuntoa pyydämme viimeistään 4.4.2014 mennessä."

Haettava rahoituskehys tulisi olemaan 7.559.692,00 euroa, kuntarahan
osuus olisi maksimissaan 3,7 €/asukas/vuosi. Rautavaaran kunnan
osalta vuoden 2013 asukasluvun mukaan kustannus olisi 6.701€/
vuosi. Koko ohjelmakaudelta kuntaraha olisi 46.905 €, EU ja valtion
julkinen vastinraha 234.525 €.

Summat ovat alustavia siihen asti kunnes maa- ja metsätalousminis-
teriö (MMM) vahvistaa rahoituskehyn.

Leader-rahoitusohjelman toteuttamiseen Kehittämisyhdistys Kalakukko
ry ja alueen kunnat solmivat yhteistyösopimuksen, jossa sovitaan Kala-
kukko ry:n Leader -ohjelman 2014 -2020 toteuttamiseen liittyvästä kun-
tayhteistyöstä.

Kalakukko ry pyytää Rautavaaran kunnan sitoutumista 20 % kuntara-
haosuuteen 3,7 euron asukaskohtaisella vuosiosuudella.

K.K. ME

Vuoden 2013 alussa Kalakukko alueen asukasluku oli 58.376 henkilöä.

Kuntarakenne tulee muuttumaan merkittävästi, kun useat maaseutukunnat liittyvät Kuopion kaupunkiin: Maaninka 2015, Juankoski 2017, Tuusniemi 2017, tunnustelut Kaavin ja Suonenjoen osalta.

Kunnanvaltuuston kokouksessa nro 7/16.12.2013 §: ssä 82 hyväksytyssä Rautavaaran kunnan talousarviossa 2014 ja taloussuunnitelmassa vuosille 2015-2016 on liitteenä 3 kunnan Hankesalkku.

Hankesalkun mukaan kunta on maksanut ja sitoutunut maksamaan Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:lle LEADER-ohjelman kuntarahoitusosuuksia vuosina 2007-2016 8.986 euroa/vuosi.

Lisätietoja edellä mainituista asioista antaa kunnanjohtaja Unto Murto, puh. 040-860 8100 ja sp: unto.murto@rautavaara.fi

Esityslistan liite numerotta:

- Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n kirje 21.2.2014 ja Maaseudun kehittämisstrategia 2014-2020

Kj:n ehdotus:

Kunnanhallitus päättää ilmoittaa lausuntonaan Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:lle, että:

1. Rautavaaran kunta hyväksyy kuntarahaosuuden 3,7€/asukas/vuosi Leader –ohjelmakaudelle 2014-2020 ja kunta sitoutuu omalta osaltaan kehittämistoimintaan Kalakukko ry:n kanssa laadittavan yhteistyösopimuksen mukaisesti.
2. Rautavaaran kunta varaa ko. vuosien talousarvioiden Hankesalkkuihin tarvittavat määrärahat Leader-ohjelmakaudelle 2014-2020.
3. Rautavaaran kunta sitoutuu Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n toimintaryhmän laatimaan Maaseudun kehittämisstrategiaan ohjelmakaudella 2014-2020.
4. Rautavaaran kunta kannattaa Kalakukko ry:n valmiutta neuvotella mahdollisen monirahastoisuuden eli esim. ESR (Euroopan sosiaalirahasto) ja EAKR (Euroopan alue- ja kehittämisrahaston) hyödyntämistä ja päätöksenteon paikallislähtöisyyttä sekä sitoutumista sen toteuttamiseen Maaseudun kehittämisstrategian 2014-2020 mukaisesti.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin keskustelun jälkeen yksimielisesti.

Otteen pöytäkirjasta todistaa oikeaksi:

Rautavaaran kunta 20/3 2014

Sk. de

K.K. Mdv

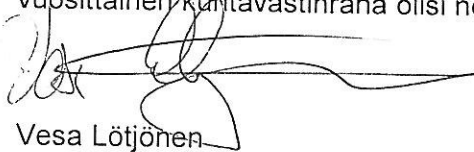
Asia

**Toiminta-alueen laajentaminen Siilinjärven kunnan osalta /
Leader-ohjelma 2014 - 2020**

**Selostus asiasta ja
päätös**

Päätän, että Leader-ohjelman toiminta-alue ohjelmakaudella 2014 - 2020 Siilinjärven kunnan osalta on aiemmista ohjelmakausista poiketen koko kunta, jolloin kunnan maksuperuste määräytyy Siilinjärven kunnan kokonaisväestömäärän mukaan. Ohjelmakauden 2014 - 2020 aikana kuntavastinraha on 3,7 euroa/asukas, jolloin vuosittainen rahoitusosuus on noin 80.000 euroa. Kuntavastinraha huomioidaan vuosittaisissa talousarvioissa tulosalueella Elinkeinopalvelut.

Maksuperusteena aiempien ohjelmakausien osalta on ollut kunnan maaseutualueella asuneen väestön määrä. Vuoden 2013 tammikuun viimeisenä päivänä em. väestömäärä oli 6295. Mikäli maksuperuste olisi tämän mukainen, Siilinjärven kunnan vuosittainen kuntavastinraha olisi noin 23.500 euroa.

Allekirjoitus

Vesa Lötjönen
kunnanjohtaja

Jakelu

kunnanhallitus (3.2.2014)
yritysasiamies

OSALLISTUMINEN LEADER OHJELMAAN TULEVALLA
OHJELMAKAUDELLA 2014-2020

Kh § 50

Euroopan unionin komissio on antanut esityksensä maaseutuasetukseksi syksyllä 2011. Maaseuturahaston tehtävänä on edistää kestävästä maaseudun kehittämistä koko unionin alueella. Se tukee unionin maataloutta alue- ja ympäristönäkökulmasta tasapainoisemmaksi ja innovatiivisemmaksi. Maaseutuasetuksen mukaan paikallislähtöinen kehittäminen unionin maaseutualueilla eli LEADER toiminta jatkuu myös tulevilla ohjelmakaudella.

Kuntien rahoitusosuus tulee olemaan sama kuin viime ohjelmakaudella eli 20 % ohjelman toteutuksesta.

Keväällä 2012 MMM on ohjeistanut LEADER-toimintaryhmiä alueellisten kehittämisstrategioiden valmistelusta. Valmistelutyö on kaksivaiheinen 1) strategia-osa ja 2) virallinen valmisteluosa, rahoitusneuvottelut ja kuntarahoitusosuuden osoittaminen sekä hakuprosessi. Suomessa valmistelutyötä tehdään valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Alustavien tietojen mukaan esitys paikallisesta kehittämisstrategiasta tulee olla MMM:ssä 24.4.2014.

Kalakukko ry viimeistelee oman alueensa paikallista kehittämisstrategiaa. Strategian laatimista varten Kalakukko ry (Kuopion maaseutualueet, Juankoski, Kaavi, Rautavaara, Siilinjärvi, Maaninka ja Tuusniemi) tarvitsee toiminta-alueensa kunnilta päätöksen sitoutumisesta LEADER-ohjelman 20%:n kuntarahoitusosuuteen (3,7 euroa/asukas/vuosi) tulevalle ohjelmakaudelle 2014-2020.

Lausuntoa pyydetään viimeistään 4.4.2014 mennessä.

Esitys: Tuusniemen kunnanhallitus päättää sitoutua LEADER-ohjelman 20 %:n kuntarahoitusosuuteen, joka on 3,7 euroa/asukas/vuosi ohjelmakaudella 2014-2020.

Päätös: Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esityksen.

Allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta
kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Tuusniemi 31/4 2014

Harjo Niemi

Pöytäkirjanpitäjä/Keskusarkistonhoitaja

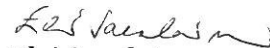
Kehittämisyhdistys Kalakukko ry
Hietapohjantie 926
73460 Muuruvesi

04.04.2014

Kaupunginhallituksen päätös 31.3.2014 § 133

Ote: Lausunto osallistumisesta LEADER ohjelmaan tulevalla EU ohjelmakaudella 2014 - 2020

Otteen oikeaksi todistaa Kuopiossa, kaupunginkansliassa, 3.4.2014

Elvi Savolainen
hallintosihteeri

Liitteet

Päätös Kaupunginhallitus 31.03.2014 § 133

Jakelu

Kehittämisyhdistys Kalakukko ry

Tiedoksianto

Päätös on lähetetty tiedoksi Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:lle postitse 3.4.2014.

Nähtävänäolo

Päätös on yleisesti nähtävänä kaupunginkansliassa, Tulliportinkatu 31, 8.4.2014.

Lausunto osallistumisesta LEADER ohjelmaan tulevalla EU ohjelmakaudella 2014 - 2020

Strategiajohtaja Sirpa Lätti-Hyvönen
Talous- ja strategiapalvelu

Kehittämisyhdistys Kalakukko Ry on lähettänyt toiminta-alueensa kunnille kirjeen, jossa se pyytää kunnilta päätöstä sitoutumisesta LEADER ohjelman 20 %:n kuntarahoitusosuuteen (3,7 €/asukas/vuosi) EU -ohjelmakaudelle 2014-2020 4.huhtikuuta mennessä.

Euroopan unionin komissio on antanut esityksensä maaseutuasetukseksi syksyllä 2011. Maaseuturahaston tehtävänä on edistää kestävästä maaseudun kehittämistä koko unionin alueella. Se tukee unionin maataloutta alue- ja ympäristönäkökulmasta tasapainoisemmaksi ja innovatiivisemmaksi. Maaseutuasetuksen mukaan paikallislähtöinen kehittäminen unionin maaseutualueilla eli LEADER toiminta jatkuu myös tulevalla ohjelmakaudella. Kuntien rahoitusosuus tulee olemaan sama kuin viime ohjelmakaudella eli 20 %:a ohjelman toteutuksesta.

Keväällä 2012 MMM on ohjeistanut LEADER-toimintaryhmiä alueellisten kehittämisstrategioiden valmistelussa. Valmistelutyö on kaksivaiheinen 1) strategia-osa ja 2) virallinen valmisteluosa, rahoitusneuvottelut ja kuntarahoitusosuuden osoittaminen sekä hakuprosessi. Suomessa valmistelutyötä tehdään valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Alustavien tietojen mukaan esitys paikallisesta kehittämisstrategiasta tulee olla MMM:ssä 24.4.2014.

Kalakukko ry viimeistelee oman alueensa paikallista kehittämisstrategiaa. Strategian laatimista varten Kalakukko ry (Kuopion maaseutualueet, Juankoski, Kaavi, Rautavaara, Siilinjärvi, Maaninka ja Tuusniemi) tarvitsee toiminta-alueensa kunnilta päätöksen sitoutumisesta LEADER ohjelman 20 %:n kuntarahoitusosuuteen (3,7 €/asukas/vuosi) tulevalle ohjelmakaudelle 2014-2020.

Strategiajohtaja Sirpa Lätti-Hyvönen:

Kuopion kaupunki on aiemmin (3.9.2012) ottanut kantaa uuden kauden LEADER valmisteluun ja toiminta-alueeseen. Toiminta-alueen määrittelyssä on toivottu huomioitavan tulevat ja mahdolliset kuntarakenteen muutokset.

31.03.2014

Kaudella 2007-2013 Kuopion maaseutualueita kuului kahteen toiminta-alueeseen, Kalakukko ry:n alueeseen ja Mansikka ry:n alueeseen.

Kaudella 2007-2013 Kuopion kaupungin rahoitus LEADER -ohjelmaan on vuosittain vaihdellut ja kokonaisrahoitus on kasvanut, kun maaseutualueen asukasluku on lisääntynyt kuntaliitosten myötä. Kaudella 2007-2013 Kuopio rajasi asukaskohtaisen maksuosuutensa maksimissaan 4,15 euroon/asukas (keskimäärin kaudella). Kokonaisuudessaan Kuopion LEADER rahoituspäätös Kalakukko Ry:lle kaudelle oli 299 559 €, mistä toteutui 94 % (281 882€). Lisäksi vuosina 2011-2013 rahoitettiin Mansikka ry:tä Karttulan alueen osalta (36 851 €).

Kalakukko ry on LEADERin kautta rahoittanut Kuopion maaseutualueella yhteensä 20 hanketta, joiden kokonaiskustannukset ovat olleet noin 1,2 milj.€ ja avustus 875 934 €. Entisen Nilsin kaupungin alueella rahoitettavia hankkeita on ollut 16 ja niiden kokonaiskustannukset 745 593 €, josta avustusta 482 575 €. Lisäksi Kalakukko ry:n rahoituskehiksestä on rahoitettu yritystoimintaa. Kuopion alueelle tukea on myönnetty 14 toimenpiteelle ja Nilsin alueella samoin myös 14 toimenpiteelle.

Kokonaisuudessaan Kuopion maaseutualueiden kehittämisen näkökulmasta Kuopion avustus on ollut mahdollistamassa monien maaseudun kannalta tärkeiden hankkeiden toteutumista.

Kuntarahoitusosuus uudella kaudella säilyy edelleen 20 prosentissa. Kalakukko Ry esittää, että kuntarahoitus olisi 3,7 €/asukas. Kuopion osalta toiminta-alueeseen ei kuulu keskeinen kaupunkialue. Vuonna 2013 alueella asui 20 116 asukasta ja tämän asukasluvun perusteella laskettuna Kuopion vuosittaisen avustuksen suuruus olisi 74 429€. Kokonaisavustusmäärä kasvaisi kuntaliitosten myötä vuosittain siten, että Maaningan kuntaliitoksen myötä Kuopion avustus nousisi noin 88 600 euroon. Vuosittain avustus laskutetaan toteutuneen väestökehityksen mukaan.

Taulukko: Alustava rahoituskehys kunnittain (Lähde: Kehittämisyhdistys Kalakukko ry maaseudun kehittämisstrategia 2014-2020)

Kunta	Asukasluku	Kuntaraha 3,7€/asukas/v	Kuntaraha 2014-2020	Julkinen kehys yhteensä
	(31.1.2013)		€	€
Juankoski	5 087	18 822	131 753	658 767
Kaavi	3 294	12 188	85 315	426 573
Rautavaara	1 811	6 701	46 905	234 525
Tuusniemi	2 795	10 342	72 391	361 953
Maaninka	3 841	14 212	99 482	497 410
Kuopio ms. (ml. Nilsin, Karttula)	20 116	74 429	521 004	2 605 022
Siilinjärvi	21 432	79 298	555 089	2 775 444
YHTEENSÄ	58 376	215 991	1 511 938	7 559 692

31.03.2014

Hankkeisiin ja yritystukiin käytetään 80 %:a julkisen rahoituksen kehyksestä, toimintarahen rahoitusosuus on noin 20 %:a kokonaiskehystä.

Rahoituksen jakautuminen painopisteiden välillä

1. elinkeinotoiminta, innovaatiot ja osaaminen 40 %
2. maaseutuasumisen ja kylätoiminnan kehittäminen 30 %
3. nuorille tarkoitettua aktivointia, toimintaa ja yrittäjyys- ja yhteisökasvatusta sekä tulevaisuuden paikallisvaikuttamista 30 %

Esitys

Esitän, että Kuopion kaupunki sitoutuu Kalakukko ry:n esittämään LEADER-ohjelman 20 prosentin kuntarahoitukseen enintään 3,7 €/ maaseutualueen asukas/vuosi kaudella 2014-2020. Kuopion kaupungin rahoitusosuus on yhteensä kaudella enintään 555 089€ eli keskimäärin 74 429€/vuosi. Vuodesta 2015 lähtien rahoitusosuus kasvaa Maaningan kunnan osuudella (14 212€/vuosi). Asia on tuotava uudelleen päätöksentekoon siinä vaiheessa, kun LEADER -ohjelmasta ja rahoituksesta on päärahoittajan päätös.

Liitteet

- 4 1386/2014 Maaseudun kehittämisstrategia 2014-2020

Valmistelija

Sirpa Lähti-Hyvönen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. 044 718 2132

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Petteri Paronen

Kh. hyväksyy strategiajohtajan esityksen.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan ehdotuksen.

SOPIMUSLUONNOS ALUERAJAUKSESTA OHJELMAKAUDELLA 2014–2020

Sopijat Kehittämisyhdistys Kalakukko ry (jälj. Kalakukko ry)
Kuopion kaupunki
Pohjois-Savon ELY-keskus

Sopimuksen tarkoitus

Tällä sopimuksella sovitaan Kuopion kaupungin aluerajauksesta Kalakukko ry:n Leader-ohjelman 2014 - 2020 toteuttamisessa ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen maaseutuohjelman mukaisessa yritysrahoituksessa. Aluerajaus on voimassa koko ohjelmakauden 2014 - 2020.

Aluerajaus

Olemme yhdessä sopineet, että Kuopion kaupungin aluerajaus Leader-ohjelmassa 2014 - 2020 noudattaa oheisen liitteenä 1 olevan kartan mukaista rajasta, jossa on ulosrajattu taajaman keskusta-alue. Pohjois-Savon ELY-keskus soveltaa samaa ulosrajasta myöntäessään maaseuturahaston mukaista yritystukea.

Tätä sopimusta on tehty kolme (3) samanlaista kappaletta, yksi kullekin osapuolelle.

Kalakukko

Paikka ja aika

Jorma Holopainen
puheenjohtaja
Kehittämisyhdistys Kalakukko ry

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Paikka ja aika

Jaana Paananen
toiminnanjohtaja
Kehittämisyhdistys Kalakukko ry

Paikka ja aika

Petteri Paronen
Kaupunginjohtaja
Kuopion kaupunki

Paikka ja aika

Heikki Vienola
Kaupunginsihteeri
Kuopion kaupunki

Paikka ja aika

Pekka Kärkkäinen
Yksikön päällikkö
Pohjois-Savon ELY-keskus

Paikka ja aika

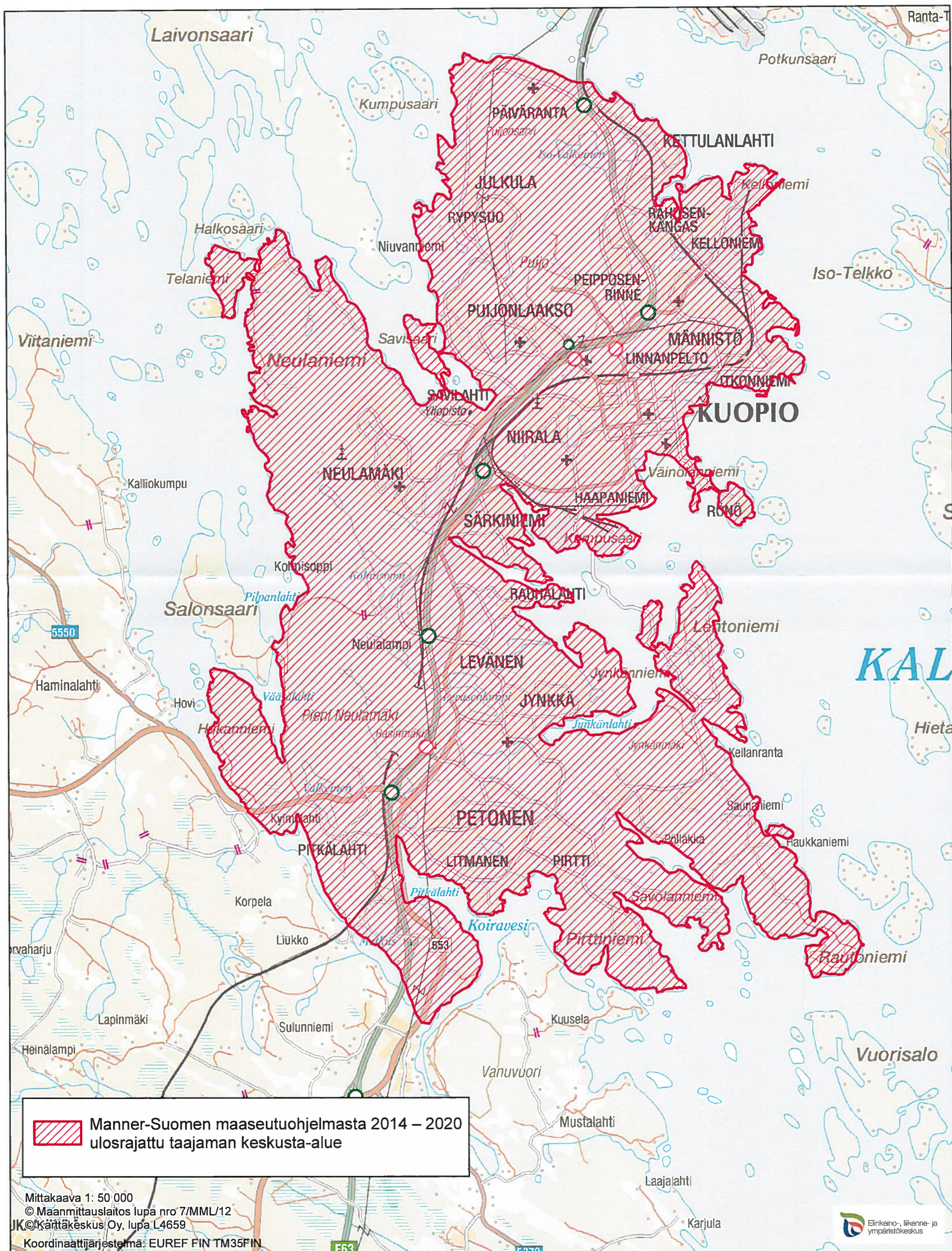
Eija Saarinen
Yritystutkija
Pohjois-Savon ELY-keskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

$\frac{m}{m} \cdot \frac{K_{24S}}{K_{2K2}}$

Liite 11

Strategiaprosessiin osallistuneet tahot (nimilistat Kalakukko ry:n toimistolla)**Vuosi 2012**

8.2.2012	Kalakukko ry:n hallituksen nimeämä strategiatyöryhmä (5 hlö)
28.2.2012	Leader-tilannekatsaus ja tulevaisuus kuntakierros, Juankoski ja Kaavi (4 hlö)
1.3.2012	Leader-tilannekatsaus ja tulevaisuus kuntakierros, Rautavaara (3 hlö)
2.3.2012	PS:n toimintaryhmien strategiatyöryhmien tapaaminen ja yhteisen kannan muodostaminen Leader-toiminnan eri hallintomalleista, Lapinlahti (13 hlö)
7.3.2012	Leader-tilannekatsaus ja tulevaisuus, kunnanhallitus, Kaavi (10 hlö)
9.3.2012	Leader-tilannekatsaus ja tulevaisuus kuntakierros, Tuusniemi (3 hlö)
13.3.2012	Leader-tilannekatsaus ja tulevaisuus kuntakierros, Nilsinä (2 hlö)
15.3.2012	Kaupunki-Leader palaveri Kuopion kaupunki (4 hlö)
23.3.2012	Kalakukko ry:n myönteinen kannanotto Kaupunki-Leader toimitettu MMM:öön
5.4.2012	Kalakukko ry:n ja Mansikka ry:n strategiatyöryhmien kokous (9 hlö)
14.5.2012	PS:n toimintaryhmien ja kansanedustajien Leader-tapaaminen, Kuopio (8 hlö)
14.5.2012	Leader-tilannekatsaus Savon Toimivat Naiset ry:n vuosikokous, Juankoski (10 hlö)
30.5.2012	PS:n toimintaryhmien strategiatyöryhmien kokous, Siilinjärvi (9 hlö)
8.6.2012	Kalakukon strategiatyöryhmän ja Savonia AMK:n tuotekehitysasiantuntijoiden innovaatiot-aivoriihi (7 hlö)
19.6.2012	Pohjois-Savon ELY:n järjestämä tulevaisuussuuna 2, paikallinen kehittäminen Pohjois-Savossa, Kuopio (13 hlö)
21.6.2012	Kalakukon strategiatyöryhmän ja Savonia AMK:n tuotekehitysasiantuntijoiden aivoriihi teemalla "innovaatiot ja verkostoituminen ja kv-liiketoimien kehittäminen" (7 hlö)
syksy 2012	Toiminta-alueen kaikkien kuntien kirjallinen päätös sitoutumisesta Leader-ohjelman valmisteluun ja rahoitusneuvotteluihin
8.8.2012	Kalakukon strategiatyöryhmän kokous, (5 hlö)
9.8.2012	Leader-tilannekatsaus ja yhdistyksen esittely Maaningan kuntajohto (2 hlö)
10.8.2012	Koillis-Savon alueen tulevaisuuskatsaus ja strategiatyö, Koillis-Savon Kehitys Oy (2 hlö)
30.8.2012	PS:n toimintaryhmien strategiatyöryhmien kokous, Lapinlahti (11 hlö)
7.9.2012	Leader-tilannekatsaus ja tulevaisuus, kunnanjohto, elinkeinotoimi, Kaavi (4 hlö)
14.9.2012	Strategialuonnoksen I arviointikierros toiminta-alueella. Strategiassa huomioitua kommentit seuraavilta yhteistyökumppaneilta; Koillis-Savon kehitys Oy, elinkeinotoimi Kuopion kaupunki, elinkeinotoimi Siilinjärven, Tuusniemen ja Maaningan kunta, innovaatiot ja T&K-toiminta Savonia ammattikorkeakoulu, aluekehitys ja Kaista Savoon – viestintä Pohjois-Savon Liitto, Pohjois-Savon 4H-piiri ry sekä kv-koordinaatio Kehittämissyhdystys Kalakukko ry.
12.10.2012	Leader-tilannekatsaus ja yhdistyksen esittely Kuopion kaupunginjohto (4 hlö)
15.10.2012	Alustava strategialuonnos lähetetty MMM:öön

- 1.11.2012 Tulevan ohjelmakauden rakennerahasto- ja maaseudun kehittämisohjelman valmistelutilanteet ja yhteensovittaminen Pohjois-Savossa, Kuopio. Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Savon liitto, Mansikka ry, Veturi ry ja Kalakukko ry (7 hlö)
- 4.12.2012 Kalakukko ry:n strategiatyöryhmän kokous (6 hlö) ja toiminnanjohtajan Leader-tilannekatsaus ja strategiatyö tiedotustilaisuus Kuopion maaseutuyhteistyöryhmän kokous, Siilinjärvi (10 hlö)

Vuonna 2012 osallistui yhteensä 162 henkilöä strategian työstämiseen.

Vuosi 2013

- 5.2.2013 Pohjois-Savon maakuntaa koskevien kehittämisohjelmien valmistelutilanteet, Kuopio. Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Savon liitto, Mansikka ry, Veturi ry ja Kalakukko ry (6 hlö)
- 13.2.2013 Leader-toiminnan ja rahoitusmahdollisuuksien esittely, Yrittäjämessut, Muuruvesi (n. 100 hlö)
- 28.2.2013 Kalakukko ry:n strategiatyöryhmän kokous, teemana mm. toimintaryhmän ja ELY-keskuksen välinen yhteistyö, Kuopio (6 hlö)
- 4.4.2013 Maaseutuasumisen idearihi ja kehittämisavaukset Kalakukko- alueella, toiminta-alueen kuntien edustajat, Kalakukko ry, Nilsia (9 hlö)
- 5.4.2013 Kalakukko ry:n ja Mansikka ry:n strategiatyöryhmien kokous, Kuopio (9 hlö)
- 3.5.2013 Sydän-Savon maaseutupalvelun tuottaman Kuopion alueen maaseutuohjelman tilannekatsaus ja yhteensovitus paikallisen maaseudun kehittämisstrategian kanssa, Kuopio (3 hlö)
- 8.5.2013 **Keihäänkärjet tulevaisuudessa 2014–2020**, Strateginen keskustelutilaisuus toiminta-alueen kunnanjohtolle, Kuopio (15 hlö)
- 22.5.2013 Pajulahden (Nilsia) kyläsuunnittelun päivitys (14 hlö)
- 23.5.2013 Maanigan kylien ja yhdistysten kokous, maaseutu- ja Leader-ohjelmien koonti, Maaninka (14 hlö)
- 4.6.2013 Maaseutuasumisen kehittämisen tarpeet 2014-2020, Kuopion kaupunki ja Kalakukko ry, Kuopio (4 hlö)
- 14.6.2013 I vaiheen toimintaryhmäksi haku ja strategialuonnos MMM:öön**
- 30.8.2013 HY:n ennakoarvioinnin palautteen läpikäynti ja huomiointi strategiassa**
- 31.10.2013 MMM:n valintakomitean yhteisen ja hakijakohtaisen palautteen läpikäynti ja huomiointi strategiassa**
- syksy 2013 Tuusniemen Kylät ry:n yhdistyksen valmistelun 2 tilaisuutta (25 hlöä),
Kuopio-Nilsian Halunan kylätilaisuus (80 hlöä),
Vuotjärven kylätoiminnan juhla (30 hlöä),
Kuopion maaseutufoorumin tilaisuudet: Karttula, Etelä-Kuopio, Länsiranta, Riistavesi, Vehmersalmi, Maaninka, Nilsia (2 tilaisuutta), Juankoski (näissä yhteensä n. 300 hlöä),
Juankosken kuntaliitosneuvottelujen poliittinen ohjausryhmä (20 hlö)
Tuusniemen kuntaliitosneuvottelujen poliittinen ohjausryhmä (20 hlö)

16.11.2013 Leader-toiminnan ja rahoitusmahdollisuuksien esittely, Yrittäjämessut, Muuruvesi (n. 100 hlö)

22.11.2013 Kalakukon strategiatyöryhmän kokous, Siilinjärvi (4 hlö)

20.12.2013 Sidosryhmien tulevaisuuden yhteistyökatsaus, Kalakukko ry, MTT, Savonia-amk, Maa-seutuammattiin ry, MTK, Ylä-Savon Veturi ry, Maaninka (7 hlö)

Vuonna 2013 Leader-toimintaa ja strategiatyötä tehtiin tunnetuksi 766 hlölle.

Vuosi 2014

kevät 2014 Rahoitusneuvottelut Leader-ohjelmaan osallistumisesta kuntien ja Kalakukon kesken, kaikki toiminta-alueen kunnat kuntakohtaisesti

Toiminta-alueen kuntien viralliset sitoumukset Leader-ohjelman rahoitukseen osallistumisesta

21.1.2014 Siilinjärven kunta

27.2.2014 Juankosken kaupunki

17.3.2014 Rautavaaran kunta

25.3.2014 Maaningan kunta

31.3.2014 Kuopion kaupunki

31.3.2014 Tuusniemen kunta

7.4.2014 Kaavin kunta

9.4.2014 Strategialuonnoksen II arviointikierros toiminta-alueella. Strategiassa huomioidut kommentit seuraavilta yhteistyökumppaneilta;

- Kuopion kaupunki / talous- ja strategiapalvelu, yrityspalvelut ja kansalaistoi-minnan aktivointipalvelu
- Juankosken kaupunki / kaupunginhallitus
- Kaavin kunta / kunnanhallitus
- Rautavaaran kunta / kunnanhallitus
- Maaningan kunta / kunnanhallitus
- Siilinjärven kunta / kunnanhallitus
- Tuusniemen kunta / kunnanjohtaja
- Pohjois-Savon kylät ry / kyläasiamies
- Pohjois-Savon liitto / aluekehitysjohdaja, EU-hankekoordinaattori

6.6.2014 Kalakukko ry:n hallituksen sähköpostikokous viralliseksi toimintaryhmäksi haku ja Elinvoimaa Kalakukosta maaseudun kehittämisstrategian 2014-2020 hyväksyntä.

9.6.2014 **II vaiheen virallinen toimintaryhmäksi haku ja strategia MMM:öön**